ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (prvá rozšírená komora)
z 15. marca 2005 *

Vo veci T-29/02,

Global Electronic Finance Management (GEF) SA, so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: E. Storme a A. Gobien, advokáti,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Lyal a C. Giolito, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Stuyck, advokát, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je na jednej strane žaloba na základe arbitrážnej doložky v zmysle článku 238 ES, smerujúca k zaviazaniu Komisie na úhradu sumy 40 693 eur a vystavenie dobropisu na sumu 273 516 eur, a na strane druhej vzájomná žaloba

* Jazyk konania: angličtina.

Komisie smerujúca k zaviazaniu žalobcu, aby jej vrátil sumu 273 516 eur zvýšenú o úrok z omeškania 7 % ročne od 1. septembra 2001,

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
(prvá rozšírená komora),

v zložení: predseda B. Vesterdorf, sudcovia M. Jaeger, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro a F. Dehousse,

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. marca 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Sporná zmluva

1 Dňa 21. augusta 1997 Európske spoločenstvo zastúpené Komisiou uzavrelo so žalobcom, spoločnosťou Global Electronic Finance Management SA (ďalej len „GEF"), zastúpeným svojím generálnym riaditeľom a riaditeľom prevádzky pánom

Goldfingerom, zmluvu nazvanú „Esprit Network of Excellence Working Group — 26069 — Financial Issues Working Group Support (FIWG)" (ďalej len „zmluva").

2 Zmluva bola prijatá v rámci rozhodnutia Rady č. 94/802/CE z 23. novembra 1994 o vytvorení osobitného výskumného, technologického a demonštračného programu v oblasti informačných technológií (1994 — 1998) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 334, s. 24).

3 Príloha III rozhodnutia č. 94/802 stanovuje, že sa program uskutoční formou nepriamych činností, pričom Komisia prispeje finančnou pomocou na výskum a technologický rozvoj (VTR) vrátane demonštračných činností vykonaných tretími osobami alebo ústavmi Spoločného výskumného centra (SVC) v asociácii s tretími osobami.

4 Rozhodnutie Rady č. 94/763/ES z 21. novembra 1994 o pravidlách účasti podnikov, výskumných centier a univerzít na výskumných činnostiach, technologickom rozvoji a demonštračných činnostiach Európskeho spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 306, s. 8) v článku 6 stanovuje, že vybrané návrhy činností RDT sú predmetom zmlúv uzavretých medzi Spoločenstvom a účastníkmi príslušnej činnosti, ktoré upravia najmä ustanovenia o administratívnej, finančnej a technickej kontrole.

5 Na základe zmluvy sa GEF, konzultačná spoločnosť špecializujúca sa na elektronické finančníctvo, zaviazal poskytnúť asistenciu a riadiť rôzne úlohy a činnosti skupiny Financial Issues Working Group (pracovná skupina pre finančné otázky, ďalej len „FIWG"). Projekt, ktorý mu bol zverený, bol podľa článku 1 ods. 1 zmluvy

definovaný v jej prílohe I nazvanej „Technical Annex" (ďalej len „technická príloha"). Podľa technickej prílohy bol FIWG zložený zo zástupcov rôznych oblastí a cieľom skupiny bolo podporiť rozvoj a nastavenie novodobých platobných systémov a transakčných mechanizmov na zabezpečenie úspešného rastu elektronického obchodu a elektronických finančných transakcií v rámci Európskej únie.

6 Podľa článku 2 ods. 1 zmluvy bolo trvanie projektu stanovené na obdobie 24 mesiacov, počínajúc od 4. júla 1997, čo bol deň začatia projektu. Finančné ustanovenia zmluvy sú obsiahnuté v jej článkoch 3 až 5 a v článkoch 12 až 17 jej prílohy II nazvanej „General Conditions" (ďalej len „všeobecné podmienky").

7 Vo verzii priloženej k žalobe obsahuje technická príloha vo svojom bode 7 (s. 14 a 15) päť tabuliek, z ktorých štyri sú nazvané „Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)", „Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)", „Table 3. Unit Costs Assumptions (in ECU)", „Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)" a piata sa vzťahuje na rozdelenie nákladov podľa kategórie zdrojov. Tieto tabuľky obsahujú rôzne odhady nákladov a požiadavky na zdroje nevyhnutné na uskutočnenie projektu.

8 Vo verzii obsiahnutej v prílohe 3 k odpovediam GEF-u na otázky Súdu prvého stupňa obsahuje technická príloha vo svojom bode 3.7 štyri tabuľky nazvané „Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)", „Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)", „Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)" a „Table 5. Cost estimates per resource category (in ECU)". Tieto dve technické prílohy sa líšia v tom, že druhá obsahuje nové strany (s. 1, 3 až 16 a 25), inak čísluje nadpisy, v bode 3.7 zahŕňa tabuľku 5, neobsahuje tabuľku 3 a v tabuľkách 2 a 4 uvádza odlišné hodnoty.

9 Článok 3 ods. 2 zmluvy stanovuje, že Komisia prispeje na 100 % nahraditeľných nákladov projektu, a to až do výšky 440 000 ECU. Táto suma predstavuje v súlade s článkom 3 ods. 1 zmluvy celkovú odhadovanú výšku nákladov projektu.

10 Článok 4 zmluvy stanovuje:

„Komisia uhradí svoj príspevok na projekt v ECU nasledujúcim spôsobom:

— preddavok vo výške 165 000 ECU (stošesťdesiatpäťtisíc ECU) do dvoch mesiacov od podpísania zmluvy druhou zo zmluvných strán,

— čiastkové splátky do dvoch mesiacov od odsúhlasenia jednotlivých pravidelných správ o postupe prác a vyúčtovaní príslušných výdavkov. Preddavok a čiastkové splátky spolu neprekročia sumu 396 000 ECU najvyššieho príspevku Komisie na projekt,

— zostatok celkového dlžného príspevku [zádržné vo výške 44 000 ECU (štyridsaťštyritisíc ECU)] do dvoch mesiacov od odsúhlasenia poslednej správy, dokumentu alebo iného plnenia v rámci projektu stanoveného v [technickej] prílohe a vyúčtovania výdavkov za posledné obdobie uvedené v článku 5 ods. 2."

11 Článok 5 zmluvy stanovuje, že dodávateľ je povinný predložiť tri podpísané vyúčtovania výdavkov každých šesť mesiacov odo dňa začatia projektu a vyúčtovanie výdavkov za posledné obdobie najneskôr do troch mesiacov od odsúhlasenia poslednej správy, dokumentu alebo plnenia v rámci projektu, pričom po uvedenom odsúhlasení až nebude možné preplatiť žiadne výdavky.

12 Článok 6 druhý odsek zmluvy stanovuje, že pravidelné správy o postupe sa predkladajú každých šesť mesiacov odo dňa začatia projektu.

13 Článok 9 všeobecných podmienok stanovuje okrem iného spôsob predkladania pravidelných správ o postupe a záverečnej správy dodávateľom.

14 Podľa článku 12 ods. 1 všeobecných podmienok „nahraditeľnými nákladmi sú tie skutočne vynaložené náklady definované v článku 13 [týchto všeobecných podmienok], ktoré sú pre projekt potrebné, ktoré možno preukázať a ktoré boli vynaložené počas obdobia uvedeného v článku 2 ods. 1 zmluvy...".

15 Podľa článku 12 ods. 2 všeobecných podmienok „odhadnuté náklady na prácu podľa kategórií sú len orientačné. Pracovníci môžu uskutočňovať presuny v rámci odhadnutého rozpočtu z jednej kategórie do druhej, ak to podstatne nezmení účel projektu."

16 Článok 13 všeobecných podmienok obsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa nákladov týkajúcich sa položiek „personál" (článok 13 ods. 1), „náklady na sieť"

(článok 13 ods. 2), „ostatné náklady“ (článok 13 ods. 3), „významné osobitné náklady“ (článok 13 ods. 4) a „režijné náklady“ (článok 13 ods. 5).

17 Článok 13 ods. 1 druhého pododseku všeobecných podmienok stanovuje:

„Celkový úhrn vykázaných hodín práce personálu sa musí zaznamenať a potvrdiť. Na splnenie tejto požiadavky sa vyžaduje prinajmenšom zaznamenávanie času potvrdenej práce najmenej jedenkrát za mesiac vedúcim projektu alebo na to povereným vedúcim zamestnancom dodávateľa.“

18 Článok 13 ods. 3 všeobecných podmienok okrem iného stanovuje:

„Ostatné nižšie uvedené náklady — ktoré dodávateľ vynaložil — bude možné vykázať, pokiaľ boli vynaložené na uskutočnenie projektu:

— náklady na externé technické služby a zariadenia (za podmienky, že ich Komisia dopredu odsúhlasila),

— ...

— publikácie vrátane informačných letákov poskytujúcich informácie o práci uskutočňovanej v rámci projektu.“

19 Podľa článku 13 ods. 4 všeobecných podmienok „osobitné významné náklady — vynaložené dodávateľom — možno vykázať pod podmienkou, že ich Komisia dopredu písomne odsúhlasila (tento súhlas sa považuje za získaný, ak položku výdavkov predpokladá [technická] príloha zmluvy, alebo ak Komisia nevznesie žiadnu námietku do dvoch mesiacov od prijatia písomnej žiadosti)".

20 Článok 13 ods. 5 všeobecných podmienok stanovuje:

„Najviac 20 % nahraditeľných nákladov na personál uvedený v článku 13.1... možno vykázať ako režijné náklady vynaložené v súvislosti s prácou vykonanou v rámci projektu, a to vrátane nákladov na neprofesionálny administratívny personál a sekretariát, telefóny, kúrenie, osvetlenie, elektrinu, poštové služby, elektronickú poštu, kancelárske potreby, atď. Ako režijné náklady nemožno vykázať položky priamo vykázateľné na základe článkov 13.1 až 13.4..., ani náklady získané späť od tretích osôb."

21 Článok 15 ods. 1 všeobecných podmienok stanovuje:

„Dodávateľ je povinný na pravidelnej báze a v súlade s bežnými účtovnými zásadami štátu, v ktorom je usadený, viesť riadne účtovníctvo a primerané doklady na doloženie a odôvodnenie zaznamenaných nákladov a hodín. Táto dokumentácia bude pri auditoch k dispozícii."

22 Článok 16 ods. 2 a 3 všeobecných podmienok stanovuje:

„16.2 Pokiaľ článok 17 tejto prílohy [Audit] nestanovuje inak, všetky platby sa považujú za preddavky až do odsúhlasenia ostatných plnení v rámci projektu, alebo subsidiárne do odsúhlasenia záverečnej správy.

16.3 Ak je celkový dlžný finančný príspevok na projekt, vrátane výsledku každého auditu, nižší ako platby uskutočnené v súvislosti s projektom, dodávatelia bezodkladne vrátia rozdiel v ECU Komisii."

23 Článok 17 ods. 1 všeobecných podmienok stanovuje, že „Komisia alebo osoba ňou poverená je oprávnená vykonať audit do dvoch rokov odo dňa uskutočnenia poslednej platby Komisiou alebo ukončenia zmluvy...".

24 Ďalej, v súlade s jej článkom 10 sa zmluva spravuje belgickým právom a na základe článku 7 jej všeobecných podmienok spory z nej vzniknuté patria do výlučnej právomoci Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev a v prípade odvolania do právomoci Súdneho dvora Európskych spoločenstiev.

Skutkové okolnosti

25 Dňa 12. septembra 1997 Komisia uhradila GEF-u v súlade s článkom 4 zmluvy preddavok vo výške 165 000 ECU.

26 GEF následne predložil Komisii štyri pravidelné správy o postupe a štyri vyúčtovania výdavkov za štyri obdobia medzi 4. júlom 1997, dňom začatia projektu, a 3. júlom 1999, dňom jeho ukončenia.

27 V dňoch 18. a 21. júna 1999, pred predložením štvrtého vyúčtovania výdavkov za štvrté obdobie zmluvy, ktoré plynulo od 4. januára 1999 do 3. júla 1999 (ďalej „štvrté obdobie"), Komisia vykonala finančný audit troch predchádzajúcich období, ktoré plynuli medzi 4. júlom 1997 a 3. januárom 1999.

A — *Prvé vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. júla 1997 do 3. januára 1998*

28 Dňa 3. marca 1998 GEF zaslal Komisii svoje prvé vyúčtovanie výdavkov za obdobie zmluvy od 4. júla 1997 do 3. januára 1998 (ďalej len „prvé obdobie") vykazujúce celkovú sumu 111 193 ECU, z ktorých 25 249 ECU tvorili režijné náklady.

29 Listom z 19. marca 1998 nazvaným „Payment request submission for period 4-Jul-97 to 3-Jan-98" (ďalej len „akceptačný list výdavkov za prvé obdobie") Komisia rozhodla uhradiť splátku za výdavky vykázané GEF-om do výšky 101 432 ECU, odmietajúc uhradiť časť režijných nákladov prevyšujúcich 20 % nahraditeľných nákladov na personál v súlade s článkom 13 ods. 5 všeobecných podmienok. Následne v súvislosti s touto položkou Komisia uhradila GEF-u sumu 15 488 ECU namiesto vykázaných 25 249 ECU.

30 V tomto liste Komisia uviedla, že „vykázané výdavky (alebo také, ako sme ich zmenili my) boli preverené, zodpovedajú pravidelnej správe o postupe a sú v súlade so zmluvou (pozri prílohu II časť D), s výhradou preverenia, úpravy na základe nového výpočtu alebo auditu a odsúhlasenia mzdových sadzieb."

B — *Druhé vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. januára 1998 do 3. júla 1998*

31 Dňa 6. októbra 1998 GEF predložil druhé vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. januára 1998 do 3. júla 1998 (ďalej len „druhé obdobie"). Výška výdavkov, ktoré GEF vykázal za toto obdobie, bola 107 017 ECU, z čoho 3 818 ECU zodpovedalo položke „ostatné náklady".

32 Listom zo 14. decembra 1998 nazvaným „Payment request submission for period 4-Jan-98 to 3-Jul-98" (ďalej len „akceptačný list výdavkov za druhé obdobie") Komisia rozhodla uhradiť splátku za výdavky vykázané GEF-om do výšky 103 228 ECU, odmietajúc uhradiť sumu 3 818 ECU z položky „ostatné náklady", pretože tieto výdavky už boli zahrnuté do „režijných nákladov". Tento list obsahoval rovnakú časť, aká je uvedená v bode 30 vyššie.

C — *Tretie vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. júla 1998 do 3. januára 1999*

33 Dňa 3. júna 1999 GES predložil Komisii svoje tretie vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. júla 1998 do 3. januára 1999 (ďalej len „tretie obdobie") znejúce na

sumu 104 098 eur — výška výdavkov bola prevedená na eurá na základe nariadenia Rady (ES) č. 1103/97 zo 17. júna 1997 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura (Ú. v. ES L 162, s. 1), podľa ktorého sa od 1. januára 1999 každý odkaz na ECU nahradí odkazom na euro v pomere jedno euro k jednému ECU.

34 Listom z 27. júla 1999 nazvaným „Payment request submission for period 4-Jul-98 to 3-Jan-99" (ďalej len „akceptačný list výdavkov za tretie obdobie") Komisia odsúhlasila výdavky vykázané GEF-om do výšky 96 214 eur, odmietajúc uhradiť sumu 7 884 eur tvoriacu položku „ostatné náklady" z dôvodu, že tieto výdavky už boli zahrnuté do „režijných nákladov".

35 Tým istým listom Komisia s cieľom dodržať hornú hranicu 396 000 eur uvedenú v článku 4 zmluvy — GEF prijal 165 000 eur ako preddavok + 101 432 eur za prvé obdobie + 103 228 eur za druhé obdobie = 369 660 eur — rozhodla uhradiť splátku vo výške nižšej ako výška výdavkov, ktoré odsúhlasila, teda 26 340 eur namiesto 96 214 eur (396 000 eur – 369 660 eur = 26 340 eur). Tento list ďalej obsahoval rovnakú časť, aká je uvedená v bode 30 vyššie.

D — *Finančný audit*

36 V dňoch 18. a 21. júna 1999 Komisia vykonala finančný audit týkajúci sa prvých troch zmluvných období.

37 Listom z 9. júla 1999 Komisia požiadala GEF o poskytnutie dodatočných informácií týkajúcich sa odmeny vedúceho projektu, ktorým bol pán Goldfinger. Listom z 30. júla 1999 zaslal GEF Komisii príslušné dokumenty a vysvetlenia týkajúce sa predmetnej odmeny, ako aj určitých aspektov v oblasti daní a sociálneho zabezpečenia.

38 Listom z 12. októbra 1999 Komisia zaslala GEF-u konečnú správu o technickom hodnotení projektu z 21. septembra 1999.

39 Listom z 21. decembra 1999 Komisia zaslala GEF-u návrh správy týkajúcej sa finančného auditu. V tomto návrhu správy Komisia došla k záveru, že GEF žiadal navyše celkovo o 228 713 eur, čo zodpovedalo 245 % celkových odsúhlasených výdavkov vo výške 93 334 eur.

40 Faxom z 31. januára 2000 GEF oznámil Komisii svoj nesúhlas s obsahom návrhu audítorskej správy, uviedol svoje námietky a pripojil analýzu, ktorú vypracoval pán Pirenne, daňový poradca spoločnosti a odborník pre účtovníctvo (ďalej „list pána Pirenne z 31. januára 2000").

41 Listom z 20. marca 2000 Komisia zamietla námietky GEF-u a navrhla vykonať osobitné technické hodnotenie (ďalej len „druhé technické hodnotenie") za účelom stanovenia presného počtu hodín, ktoré by mohli byť rozumne nárokované za každú z úloh uskutočnených v súlade s technickou prílohou. Toto druhé technické

hodnotenie sa uskutočnilo 24. mája 2000. Kópia správy z tohto hodnotenia bola doručená GEF-u 27. októbra 2000 v rámci odpovede na žiadosť o jej poskytnutie z 18. októbra 2000.

42 Listom z 18. júla 2000 Komisia zaslala GEF-u záverečnú audítorskú správu z 28. júna 2000. V tejto správe Komisia došla k záveru, že za auditom preverené obdobie od 4. júla 1997 do 4. januára 1999 GEF žiadal navyše o 253 823 eur, čo zodpovedalo 372 % celkových odsúhlasených výdavkov vo výške 68 224 eur.

43 Závery audítorov formulované v záverečnej audítorskej správe z 28. júna 2000 boli založené okrem iného na nasledujúcich tvrdeniach:

„[GEF] nezaznamenáva odpracovaný čas svojich pracovníkov. Toto je v rozpore s článkom 13.1.2 [všeobecných podmienok] zmluvy.

Pán Goldfinger uznal skutočnosť, že GEF neviedol žiadne dochádzkové listy. Počas auditu pán Goldfinger vykonal odhad odpracovaných hodín na základe plánovača kancelárie a pracovných zmlúv. Skonštatovali sme, že uvedený plánovač kancelárie neobsahuje žiadny výpis odpracovaných hodín. Následne sme nemohli uznať hodiny vykázané v súvislosti s projektom ES. Ďalej, dochádzkové listy vyhotovené pánom Goldfinger boli nesprávne z nasledujúcich dôvodov: projekt začal 4.7.1997, a nie 1.7.1997, 202 hodín vykázaných za odborníka pre informatiku v júli 1997 a v októbri 1997 bolo nesprávnych, keďže táto osoba začala pracovať pre GEF až 3. novembra 1997.

Analýza vzťahu obratov a nákladov na personál uvedených v účtovných uzávierkach ukazuje v porovnaní s tým, čo sa požadovalo vo vyúčtovaniach výdavkov, nasledujúce (sumy sú uvedené v BEF):

	1996/1997	1997/1998
Odmena p. Goldfinger	2 791 211	4 119 153
Výplaty pre zamestnancov	2 711 775	4 599 788
Celkové náklady na personál v účtovných uzávierkach	5 502 986	8 718 941
Výdavky na zamestnancov uplatnené v rámci projektu EHS (prvé dve obdobia)	0	6 428 877
Výdavky na zamestnancov na iných projektoch než projekte ES	*5 502 986*	*2 290 064*
Obrat v účtovných uzávierkach	13 208 003	15 556 779
Po odpočítaní: projekt ES (podľa účtov zákazníka)	6 656 100	9 397 877
Obrat u iných projektov než projektu ES	*6 551 903*	*6 158 902*

Počas daňového obdobia 1996/1997 bol obrat 6,5 miliónov [belgických frankov] (BEF) zjavne vytvorený s nákladmi na personál vo výške 5,5 miliónov BEF (koeficient 1,19). Za daňové obdobie 1997/1998 bol dosiahnutý obrat v podstate v rovnakej výške (6,2 miliónov BEF) s nákladmi na personál vo výške 2,3 miliónov BEF (koeficient 2,69). Toto ukazuje, že náklady na personál vyúčtované Komisii sú vážne nadhodnotené.

Počet dní na osobu stanovený pre projekt v odseku 3.7 technickej prílohy je 447, resp. 3 576 hodín. To by znamenalo priemer vo výške 894 hodín na semester.

Skonštatovali sme, že celkový počet vykázaných hodín za prvé dva semestre bol 2 827 a 2 878 hodín, čo je o 300 % viac, ako bolo uvedené v rozpočte.

Pre absenciu dochádzkových listov sme nemohli vyhodnotiť počet hodín, ktoré mohli byť započítané do projektu ES. V návrhu audítorskej správy sa počet odsúhlasených hodín zakladal na odhade počtu hodín, keďže konečná správa o technickom hodnotení z 21. septembra 1999 naviac neposkytovala údaje ohľadne počtu hodín...

Bolo teda rozhodnuté a dohodnuté s GEF-om, že na to, aby bolo možné stanoviť presný počet hodín, ktoré bude možné v rozumnej miere pripísať každej z úloh uskutočnených v súlade s technickou prílohou zmluvy, bude treba vykonať nové technické hodnotenie.

Druhé technické hodnotenie sa konalo 24. mája 2000. Jeho výsledkom bolo, že za celé zmluvné obdobie, t. j. od 4.7.1997 do 4.7.1999, bolo možné odsúhlasiť 303 osobodní, resp. 2 420 hodín.

Na základe výsledku tohto druhého technického hodnotenia sme vypočítali nahraditeľné výdavky na personál za predmetné obdobie, t. j. od 4.7.1997 do 4.1.1999. Tieto výpočty sa zakladajú na celkovom počte hodín za celé zmluvné obdobie uznanom v druhom technickom hodnotení (2 420 hodín) vydelenom štyrmi s cieľom získať počet osobohodín na semester (605 hodín).

Hoci uznávame, že rozdelenie celkového počtu uznaných osobodní na semester nemôže zodpovedať práci skutočne vykonanej v každom semestri, považujeme túto metódu za rozumnú. Ďalej audit zistil, že sa hodinové výdavky na personál v rámci jednotlivých semestrov veľmi nelíšili.

..."

44 Listom zo 14. novembra 2000 GEF doručil Komisii kópiu dochádzkových listov vyhotovených pánom Goldfinger a tiež dokumenty, ktoré mali preukázať, že na rozdiel od konštatovaní audítorov v záverečnej audítorskej správe GEF viedol dochádzkové listy pre svoj personál.

45 Listom z 22. novembra 2000 Komisia potvrdila, že uvedené dokumenty jej boli doručené a oznámila GEF-u, že spisový materiál týkajúci sa auditu bol zverený pani De Graef, ktorej sa mala ďalej zasielať všetka budúca korešpondencia.

46 Listom č. 502667 zo 14. decembra 2000 týkajúcim sa tretieho obdobia oznámila Komisia GEF-u verziu uznaných výdavkov za prvé tri zmluvné obdobia, prepočítaných podľa záverečnej audítorskej správy, a konsolidované vyúčtovanie výdavkov zohľadňujúce uvedenú revíziu, z ktorých vyplývalo, že Komisia za tieto obdobia vyplatila GEF-u navyše 208 602 eur.

47 Listom z 21. decembra 2000 zaslaným pani De Graef GEF žiadal o stretnutie s cieľom otvoriť diskusiu s Komisiou týkajúcu sa najmä obsahu správy z druhého technického hodnotenia a záverečnej audítorskej správy.

E — *Štvrté vyúčtovanie výdavkov za štvrté obdobie od 4. januára 1999 do 3. júla 1999*

48 Dňa 2. decembra 1999 GEF predložil Komisii svoje štvrté vyúčtovanie výdavkov za štvrté obdobie vo výške 148 148,01 eur.

49 Listom z 3. júla 2000 Komisia požiadala GEF o dodatočné informácie týkajúce sa položiek „náklady na sieť" a „ostatné náklady" a predložila svoje pripomienky týkajúce sa výdavkov, ktoré podľa zmluvy nemožno nahradiť.

50 Listom z 31. júla 2000 GEF predložil Komisii, na základe už Komisiou vznesených pripomienok, upravenú verziu svojho štvrtého vyúčtovania výdavkov vo výške 135 819,48 eur ako aj doklady vzťahujúce sa k položkám „náklady na sieť" a „ostatné náklady".

51 Listom č. 502668 zo 14. decembra 2000 nazvaným „Payment request submission for period 4-Jan-99 to 3-Jul-99" (ďalej len „akceptačný list výdavkov za štvrté obdobie") Komisia uznala výdavky vyúčtované GEF-om do výšky 30 212 eur. Výdavky GEF-u, ktoré Komisia zamietla, sa týkali časti položky „personál", vo výške 83 805 eur, časti položky „náklady na sieť", vo výške 3 404 eur, časti položky „ostatné náklady" vo výške 1 608 eur a časti položky „režijné náklady" vo výške 16 790 eur. Komisia uviedla, že čiastočné zamietnutie položiek „personál" a „režijné náklady" bolo nevyhnutné, pretože podľa výsledkov auditu Komisia obmedzila hodiny výkonu práce na 605 hodín a použila mzdové sadzby podľa výsledkov auditu. Pokiaľ ide o položky „náklady na sieť" a „ostatné náklady", Komisia tvrdí, že čiastočné

zamietnutie niektorých nákladov bolo nevyhnutné na základe skutočnosti, že neboli doložené účtovnými dokladmi. Komisia dodala, že za takýchto okolností nemožno prikázať žiadnu platbu, keďže bol dosiahnutý strop zádržného podľa zmluvy. Tento list ďalej obsahoval rovnakú časť, aká je uvedená v bode 30 tohto rozsudku.

52 Tým istým listom č. 502668 zo 14. decembra 2000 Komisia tiež oznámila GEF-u konsolidované vyúčtovanie výdavkov za celé zmluvné obdobie (od 4. júla 1997 do 3. júla 1999).

F — *Žiadosť Komisie o vrátenie: ťarchopis z 11. júla 2001*

53 Listom z 24. januára 2001 zaslala Komisia GEF-u záverečné konsolidované vyúčtovanie výdavkov za celé zmluvné obdobie zhodné s vyúčtovaním priloženým k vyššie uvedenému listu č. 502668 zo 14. decembra 2000. Z tohto dokumentu vyplýva, že podľa názoru Komisie bolo GEF-u vyplatených navyše 273 516 eur, čo zodpovedá celkovej výške výdavkov vyplatených Komisiou znížených o výdavky Komisiou uznané (teda 396 000 – 122 484).

54 Listom z 2. februára 2001 Komisia oznámila poradcovi GEF-u jednak otvorenie vyšetrovania Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) vo veci FIWG a ďalej skutočnosť, že s GEF-om bude dohodnuté stretnutie s cieľom preskúmať a prejednať otázky vyplývajúce zo záverečných audítorských správ sformulovaných generálnym riaditeľstvom (GR) „Société de l'Information", ako aj z bodov uvedených v liste GEF-u z 21. decembra 2000 citovanom v bode 47 vyššie, pokiaľ sú relevantné pre vyšetrovanie Komisie.

55 V odpovedi na dva vyššie uvedené listy Komisie z 24. januára a z 2. februára 2001 GEF dvoma listami z 21. februára 2001, ktorých adresátmi boli jednak pán Lefebvre z GR „Société de l'Information", jednak pán Brüner z OLAF, oznámil Komisii svoj nesúhlas so záverečným konsolidovaným vyúčtovaním výdavkov v rozsahu, v akom sa toto vyúčtovanie zakladalo na výsledkoch audítorských správ, ktoré už predtým GEF spochybnil. GEF tiež zopakoval svoju žiadosť z 21. decembra 2000 o uskutočnenie stretnutia so zástupcami Komisie.

56 Listom z 12. marca 2001 Komisia oznámila GEF-u, že postupovala podľa výsledkov audítorských správ, a preto ďalšie námietky majú byť adresované priamo oddeleniu auditu.

57 Listom z 19. marca 2001 GEF potvrdil pani De Graef, aby informovala oddelenie auditu o prebiehajúcej diskusii týkajúcej sa zmluvy.

58 Dňa 11. júla 2001 Komisia zaslala GEF-u ťarchopis, ktorým žiadala o vrátenie sumy 273 516 eur.

59 Listom z 25. júla 2001 adresovaným pánovi Lefebvre GEF oficiálne spochybnil tento ťarchopis vystavený Komisiou na základe skutočnosti, že s Komisiou ešte nebola dosiahnutá žiadna dohoda ohľadne záverečnej audítorskej správy k projektu. GEF ďalej žiadal Komisiu o zastavenie postupu vymáhania, a to až do uskutočnenia diskusií s jej oprávnenými zástupcami.

60 Listom z 26. júla 2001 adresovaným pani De Graef poradca GEF-u potvrdil stanovisko svojho klienta a zopakoval ním prejavený nesúhlas v súvislosti s audítorskými správami v predchádzajúcej výmene listov (najmä v listoch

adresovaných Komisii zo 14. novembra a 21. decembra 2000) a upozornil na skutočnosť, že na rozdiel od toho, čo Komisia tvrdila vo svojom liste z 2. februára 2001, GEF nedostal žiadnu pozvánku na účasť v diskusii o ním vznesených bodoch.

61 Listom z 9. augusta 2001 poradca GEF-u oznámil Komisii, že keďže táto nedodržala svoj oficiálny sľub zorganizovať stretnutie s cieľom nájsť vzájomne uspokojivé riešenie týkajúce sa účtov projektu, jeho klient podá žalobu na Súd prvého stupňa v zmysle arbitrážnej doložky uvedenej v zmluve.

Konanie

62 GEF návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 13. februára 2002 podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

63 Vo svojom vyjadrení podanom do kancelárie Súdu prvého stupňa 13. mája 2002 Komisia formulovala vzájomnú žalobu.

64 V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 ods. 3 písm. a) a d) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa a na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (prvá komora), zasadajúci v komore 11. novembra 2003, rozhodol o písomnom položení účastníkom konania niekoľkých otázok a vyzval ich, aby predložili určité dokumenty. Účastníci odpovedali na otázky a predložili vyžiadané dokumenty v stanovených lehotách.

65 V súlade s článkom 14 ods. 1 a 3 a článkom 51 ods. 1 rokovacieho poriadku rozhodla prvá komora navrhnúť Súdu prvého stupňa zasadajúcemu v pléne postúpiť túto vec na prejednanie a rozhodnutie komore zloženej z piatich sudcov.

66 Listom zo 4. decembra 2003 Súd prvého stupňa v súlade s článkom 51 ods. 1 rokovacieho poriadku vyzval účastníkov, aby predložili svoje pripomienky týkajúce sa uvedeného postúpenia veci v lehote do 9. decembra 2003.

67 Listami z 8. a 9. decembra 2003 Komisia a GEF oznámili Súdu prvého stupňa, že k postúpeniu veci prvej rozšírenej komore nemajú pripomienky.

68 Rozhodnutím plenárneho zasadnutia z 10. decembra 2003 bola na návrh prvej komory táto vec postúpená prvej rozšírenej komore.

69 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na pojednávaní 30. marca 2004.

Návrhy účastníkov konania

70 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— vyhlásil žalobu za prípustnú a dôvodnú,

— zaviazal Komisiu, aby mu uhradila sumu 40 693 eur,

— vyhlásil žiadosť Komisie o vrátenie sumy 273 516 eur za nedôvodnú a následne zaviazal Komisiu na vystavenie dobropisu na sumu 273 516 eur,

— zamietol vzájomnú žalobu Komisie ako nedôvodnú,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

71 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu, aby jej uhradil sumu 273 516 eur zvýšenú o úroky z omeškania v sadzbe 7 % ročne, počínajúc od 1. septembra 2001,

— zaviazal žalobu na náhradu trov konania.

O právomoci Súdu prvého stupňa

72 Je na mieste pripomenúť, že v súlade s článkom 113 rokovacieho poriadku je Súd prvého stupňa oprávnený aj bez návrhu posúdiť, či neexistuje prekážka konania z dôvodu verejného záujmu. Keďže je príslušnosť Súdu prvého stupňa otázkou verejného záujmu, Súdu prvého stupňa môže prekážku preskúmať bez návrhu (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. júna 1998, Svenska Journalistförbundet/Rada, T-174/95, Zb. s. II-2289, body 79 a80).

73 V tejto súvislosti treba skonštatovať, že príslušnosť Súdu prvého stupňa v deň podania návrhu v tejto veci, v zmysle článku 238 ES a ustanovení článku 3 ods. 1 písm. c) rozhodnutia Rady č. 88/591/ESUO, EHS, Euratom z 24. októbra 1988 o zriadení Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 319, s. 1) v znení rozhodnutia 93/350/ESUO, EHS, Euratom z 8. júna 1993 (Ú. v. ES L 144, s. 21), prejednať žalobu podanú na základe arbitrážnej doložky nevyhnutne zahŕňa prejednanie vzájomnej žaloby formulovanej orgánom v rámci toho istého konania, odvodenej zo zmluvného záväzku alebo skutočnosti, na ktorej sa zakladá hlavný návrh, alebo majúcej priamu súvislosť s povinnosťami vyplývajúcimi z tohto zmluvného záväzku (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 18. decembra 1986, Komisia/Zoubek, 426/85, Zb. s. 4057, bod 11, a z 10. apríla 2003, Parlament/SERS a Ville de Strasbourg, C-167/99, Zb. s. I-3269, body 95 až 104; uznesenie Súdneho dvora z 21. novembra 2003, Komisia/Lior a i., C-280/03, neuverejnený v Zbierke, body 8 a 9, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. mája 2001, Toditec/Komisia, T-68/99, Zb. s. II-1443).

74 Z toho vyplýva, že Súd prvého stupňa je príslušný na prejednanie vzájomnej žaloby Komisie.

O veci samej

A — *O návrhu žalobcu smerujúcom na jednej strane k uhradeniu mu sumy 40 693 eur a na druhej strane k vydaniu v jeho prospech dobropisu na sumu 273 516 eur*

75 GEF tvrdí, že má podľa zmluvy nárok na náhradu sumy 436 693 eur zodpovedajúcej sume uznanej Komisiou v rámci prvých troch vyúčtovaní výdavkov, t. j. 101 432 eur po prvé, 103 228 eur po druhé a 96 214 eur po tretie, ako aj sumy 135 819 eur vykázanej v jeho štvrtom vyúčtovaní výdavkov. Dodáva, že keďže mu už Komisia vyplatila 396 000 eur, obmedzuje sa jeho návrh na sumu 40 693 eur (436 693 eur – 396 000 eur).

76 Na podporu svojho návrhu GEF uvádza v podstate štyri žalobné dôvody založené po prvé na porušení zmluvy Komisiou, po druhé na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery, po tretie na porušení zásady rešpektovania práva na obranu a po štvrté na porušení zásady dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností a zásady správneho úradného postupu. V tejto súvislosti treba skonštatovať, že posledný žalobný dôvod založený na údajnom porušení zásady dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností Komisiou a zásady správneho úradného postupu, bude treba preskúmať na druhom mieste.

1. *O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení zmluvy*

a) Tvrdenia účastníkov konania

77 GEF predovšetkým tvrdí, že sa jeho žiadosť o vyplatenie sumy 40 693 eur, ktorá mu je ešte dlžná z dôvodu výdavkov vynaložených v rámci zmluvy, zakladá na porušení povinností, ktoré vyplývajú Komisii zo zmluvy a z článku 1134 prvého odseku belgického občianskeho zákonníka, podľa ktorého „dohody uzavreté podľa práva majú pre tých, ktorí ich uzavreli, silu zákona". Komisia totiž na základe svojvoľného a jednostranného zmenenia svojho stanoviska ohľadne uznania výdavkov predložených a preukázaných GEF-om porušila svoje zmluvné povinnosti. Pritom GEF postupoval v súlade so zmluvou, ako to potvrdila konečná správa o technickom hodnotení, ktorá jasne uvádza, že zdroje projektu boli použité správne, a ktorá udeľuje práci uskutočnenej GEF-om „zelenú" (konečné odsúhlasenie výsledkov).

78 Na druhej strane, GEF vo svojej žalobe uvádza, že Komisia nepreukázala v súlade s článkom 1235 prvým odsekom belgického občianskeho zákonníka, že suma 273 516 eur, o ktorej vrátenie žiadala následne po tom, čo zmenila svoje stanovisko, bola zaplatená „omylom". Pritom, podľa názoru GEF-u nebola žiadna platba uskutočnená omylom. Vo svojej replike GEF preformuloval svoje stanovisko založené na zlom preklade vyššie uvedeného článku 1235 prvého odseku. V skutočnosti podľa tohto článku „predpokladom každej platby je dlh: to, čo bolo zaplatené bez toho, aby to bolo dlhované, je vymáhateľné". Komisia nepreukázala, že požadovaná suma bola zaplatená „bez toho, aby bola dlhovaná". GEF usudzuje, že platba bola dlhovaná a v prípade pochýb bolo na Komisii, aby dokázala, že platbu uskutočnila omylom, k čomu v tomto prípade nedošlo.

79 Ďalej, na rozdiel od stanoviska Komisie, a ako už GEF tvrdil v liste pána Pirenne z 31. januára 2000, zmluva nebola zmluvou o poskytnutí dotácie, ani neobsahovala žiadnu zmienku o dotácii v akejkoľvek forme v rámci programu európskej pomoci. Komisia to uznáva vo svojom liste z 20. marca 2000, v ktorom poznamenala svoj súhlas s nahradením slov „Subsidies for EC 26 069" a „Turnover minus subventions" uvedených na strane 3 návrhu audítorskej správy slovami „Of which EC contract 26 069" a „Turnover minus EC contribution".

80 Ďalej, pokiaľ ide najmä o odôvodnenia výdavkov vykázaných Komisii, GEF uvádza pripomienky týkajúce sa výdavkov na „personál", medzi nimi odmeny pána Goldfinger, ako aj niektorých výdavkov týkajúcich sa položiek „cestovné výdavky a diéty" a „ostatné náklady".

81 Pokiaľ ide o výdavky na personál, GEF predovšetkým tvrdí, že tieto sú hlavným bodom nezhody medzi zmluvnými stranami, čo zdôrazňuje záverečná audítorská správa, podľa ktorej bolo vykázaných navyše 9 859 hodín práce.

82 V tejto súvislosti GEF na prvom mieste tvrdí, že Komisia, rovnako ako aj sám GEF, podhodnotili nárast objemu práce spôsobený rýchlosťou zmien, ktoré nastali v oblasti elektronických finančných transakcií a finančných transakcií uskutočnených cez internet, pričom si tieto zmeny vyžiadali nevyhnutné trvalé prispôsobenia rozsahu úloh, ktoré v čase podpisu zmluvy nebolo možné predvídať.

83 GEF na základe tejto skutočnosti oprávnene vykázal vyšší počet hodín práce a podstatným spôsobom upravil hodinové sadzby v porovnaní s pôvodným

odhadom, a to v súlade s podrobnými usmerneniami dodanými Komisiou po podpise zmluvy. Tieto nové sadzby, ktoré boli základom pre vyúčtovania výdavkov za tri zmluvné obdobia, boli Komisii oznámené v marci 1998 prostredníctvom finančného dotazníka, ktorý Komisia odsúhlasila.

84 Podľa názoru GEF-u, Komisia, ktorá pozorne sledovala uskutočnené práce, ktoré sa predpokladali v súvislosti s úlohami vytýčenými v rámci projektu, a ktorá bola každým vyúčtovaním výdavkov informovaná o podrobnom prehľade času stráveného pracovníkmi GEF-u na projekte, bola teda oboznámená so skutočnosťou, že počínajúc od prvého vyúčtovania výdavkov predloženého v marci 1998 počet hodín práce odhadnutých pôvodne mal byť prekročený a že počínajúc druhým vyúčtovaním výdavkov predloženým v októbri 1998 bol tento počet skutočne prekročený. Ďalej, počas celého trvania projektu Komisia nikdy neformulovala negatívne pripomienky týkajúce sa vynaloženého času a sadzieb používaných GEF-om pre výpočet nákladov na personál. Na rozdiel od toho všetci dotknutí úradníci Komisie vyjadrili pozitívne hodnotenia k postupu projektu a podporili spôsob, akým GEF projekt vykonával. To preukazuje, že Komisia odsúhlasila vyšší počet hodín práce strávených na projekte a sadzby používané GEF-om a vysvetľuje, prečo mu Komisia vyplatila vyúčtované výdavky. Tvrdenie obsiahnuté v správe z druhého technického hodnotenia, podľa ktorého Komisia neschválila dodatočný čas strávený GEF-om na projekte, je teda nesprávne.

85 Okrem toho, skutočnosť, že došlo k prekročeniu odhadnutého počtu hodín práce, nevyžaduje žiadnu zmenu zmluvy, keďže na rozdiel od stropu stanoveného v zmluve na 440 000 eur nešlo o podstatné ustanovenie zmluvy. V tejto súvislosti GEF na jednej strane zdôrazňuje, že tvrdenie Komisie v záverečnej audítorskej správe, podľa ktorého v zmluve odhadnutý počet osobodní pre projekt je 447, resp. 3 576 hodín, je len odhadom, a nie hornou hranicou dní a hodín práce.

86 Na druhej strane, pokiaľ ide o tvrdenie obsiahnuté v správe z druhého technického hodnotenia, podľa ktorého počet hodín práce strávených na projekte bol pôvodne považovaný za hodnotu, ktorú možno prekročiť len na základe písomného súhlasu Komisie, GEF uvádza, že v čase uzavretia zmluvy bolo nemožné stanoviť objektívnym a presným spôsobom počet hodín práce potrebných na vykonanie zmluvy. To by vysvetľovalo skutočnosť, že sa zmluvné strany dohodli na stanovení sumy 440 000 eur, ktorá sa mala rozdeliť medzi rôzne úlohy a kategórie nákladov ako najvyššie odsúhlasené výšky nákladov, bez akejkoľvek zmienky vopred určeného počtu hodín práce ako základu tejto najvyššej sumy. Žiadne ustanovenie v zmluve neupravuje, že odhadnutý počet hodín práce nemožno prekročiť, ani že by takáto skutočnosť vyžadovala zmenu zmluvy, ako by tomu bolo v prípade, ak by GEF žiadal vyšší príspevok ako 440 000 eur. GEF na základe toho tvrdí, že jediným kritériom pre náhradu výdavkov na personál nebol pôvodný odhad, ale skutočnosť, že celkové výdavky mali byť akceptovateľné a neprekračovali sumu 440 000 eur.

87 Na druhom mieste, pokiaľ ide o vykázanie hodín práce strávených na projekte a vynaložených výdavkov, GEF odhaduje, že je chybou Komisie, že v návrhu audítorskej správy a v záverečnej audítorskej správe usudzovala, že počet hodín práce bol nadhodnotený, pretože neexistovali záznamy ani o čase práce, ani dochádzkové listy.

88 GEF predovšetkým tvrdí, že vyplnil všetky požadované formuláre a konal v súlade so všetkými príslušnými právnymi predpismi, obzvlášť so všetkými požiadavkami sociálneho sekretariátu Securex, ustanoveniami belgického práva o sociálnom zabezpečení, ako aj účtovnými zásadami v súlade s článkom 15 ods. 1 všeobecných podmienok, t. j. ustanovením, ktoré podľa návrhu audítorskej správy GEF v plnom rozsahu dodržal.

89 GEF tvrdí, že vyplnil a Komisii zaslal finančný dotazník týkajúci sa rozpočtových výdavkov a každé vyúčtovanie výdavkov zaslané Komisii obsahovalo v prílohe podrobný prehľad výdavkov na personál vrátane počtu odpracovaných hodín a jednotnej sadzby. Na konci zmluvného obdobia GEF vypracoval súhrnné

vyúčtovanie výdavkov za všetky obdobia a Komisii zaslal aktualizovaný finančný dotazník. GEF ďalej uchovával príslušné doklady vzťahujúce sa na čas strávený na projekte za každého svojho pracovníka. Na tento účel použil a stále používa dokumenty sociálneho sekretariátu Securex. Okrem týchto dokumentov GEF tiež vyplnil do dodatočných dochádzkových listov počet hodín práce za každý deň a pre každý druh práce tohto projektu, ohľadne ktorých mu Komisia v liste z 20. marca 2000 potvrdila, že nevyžaduje žiadnu osobitnú formu.

90 GEF ďalej uvádza, že v júni 1999 už boli doklady týkajúce sa odpracovaných hodín, vyplnené v súlade s pravidlami stanovenými sociálnym sekretariátom Securex, ako aj dodatočné dochádzkové listy vyhotovené pánom Goldfinger, predložené audítorom, ale títo ich odmietli prijať, čo bolo dôvodom, prečo ich 14. novembra 2000 GEF postúpil Komisii. GEF dodáva, že tieto doklady boli predmetom listu pána Pirenne z 31. januára 2000. GEF uvádza, že je Súdu prvého stupňa schopný dokázať všetky vykázané náklady, vrátane kópií všetkých dochádzkových listov a nákupných účtovných dokladov.

91 Ďalej uvádza, že článok 13 ods. 1 druhý odsek všeobecných podmienok neukladá, aby každý zamestnanec viedol svoje vlastné dochádzkové listy. V tomto prípade GEF tvrdí, že príslušné dokumenty na zaznamenávanie času práce, ako aj dochádzkové listy boli vyhotovené vedúcim projektu a že ním boli preto tiež náležite potvrdené, ako to vyžaduje zmluva. Okrem toho, Komisia výslovne potvrdila, že GEF postupoval v súlade so zmluvou, a to vo svojich akceptačných listoch týkajúcich sa vyúčtovaní výdavkov predložených GEF-om, v ktorých uviedla, že „vykázané výdavky (alebo také, ako sme ich zmenili my) boli preverené, zodpovedajú pravidelnej správe o postupe a sú v súlade so zmluvou (pozri prílohu II časť D), s výhradou preverenia, úpravy na základe nového výpočtu alebo auditu

a odsúhlasenia mzdových sadzieb." Podľa názoru GEF-u výslovný odkaz na časť D všeobecných podmienok, ktorou je formulár na vyplnenie výdavkov na personál, ukazuje, že GEF dodržal inštrukcie Komisie, pokiaľ ide o spôsob vykázania výdavkov.

92 Ďalej, v prípade, že by Súd prvého stupňa usúdil, že zmluvné ustanovenia, osobitne článok 13 ods. 1 a článok 15 ods. 1 všeobecných podmienok nie sú dostatočne jasné, bolo by na mieste dôjsť k záveru, že GEF konal správne a v súlade so zmluvou, keď použil článok 1162 belgického občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že „v pochybnosti sa dohoda vykladá v neprospech toho, kto uložil a v prospech toho, kto prijal záväzok".

93 Pokiaľ ide osobitne o odmenu pána Goldfinger, GEF tvrdí, že Komisia nevzala do úvahy skutočnosť, že táto odmena bola prediskutovaná pri audite a že GEF na základe účtov spoločnosti preukázal, že tento výdavok bol povoleným s ohľadom na situáciu na belgickom trhu.

94 Na treťom mieste, GEF spochybňuje postup pri druhom technickom hodnotení a jeho výsledky.

95 Pokiaľ ide o postup použitý v rámci druhého technického hodnotenia z 24. mája 2000, GEF tvrdí, že audítori nedodržali príslušné podmienky pre preskúmanie uvedené v liste Komisie z 20. marca 2000 tým, že sa nespýtali, koľko času GEF strávil s každou úlohou, ani nevykonali rozumný odhad tohto času. V skutočnosti jednoducho rozdelili celkový počet hodín práce odhadnutý v čase podpisu zmluvy medzi jednotlivé úlohy a viac nevyvinuli žiadne úsilie na potvrdenie týchto výpočtov s projektovým tímom. Tento prístup nie je v súlade so zmluvou, podľa ktorej

základom platby Komisie nie je pôvodný odhad nákladov, ale sú ním náklady, ktoré boli skutočne vynaložené, preukázané a primerané. Za týchto podmienok je GEF toho názoru, že tým, že sa záverečná audítorská správa zakladala na správe z druhého technického hodnotenia, nie je jej obsah správny.

96 Pokiaľ ide o výsledky druhého technického hodnotenia, GEF zdôrazňuje, že nie je rozumné, aby bol počet hodín odpracovaných na projekte a uznaných Komisiou nižší ako pôvodný odhad. GEF v skutočnosti preukázal, že vynaložil zdroje uvedené vo svojich vyúčtovaniach výdavkov a Komisia to uznala nielen v konečnej správe o technickom hodnotení, ale aj v návrhu audítorskej správy, pričom obe správy potvrdzovali presnosť účtov GEF-u. GEF v tejto súvislosti uvádza, že v konečnej správe o technickom hodnotení, citovanej v návrhu audítorskej správy, Komisia uviedla, že „práca bola vykonaná a zdroje boli použité" a že došla k záveru „dobrého využitia zdrojov vo všeobecnosti".

97 Na štvrtom mieste GEF tvrdí, že je chybou Komisie, že pri vypracovaní záverečnej audítorskej správy nevzala do úvahy pripomienky formulované pánom Pirenne v jeho liste z 31. januára 2000 týkajúce sa návrhu audítorskej správy.

98 GEF tak na jednej strane napáda najmä tvrdenie obsiahnuté v záverečnej audítorskej správe opakujúce tvrdenie z návrhu tejto správy, podľa ktorého 202 hodín vykázaných na odborníka pre informatiku v júli a v októbri 1997 nebolo odôvodnených, pretože táto osoba začala pracovať pre GEF až 3. novembra 1997. Pritom pán Pirenne vo svojom liste z 31. januára 2000 uviedol, že v júli, októbri a novembri 1997 bola funkcia odborníka pre informatiku postupne vykonávaná tromi osobami. V tejto súvislosti GEF ďalej uvádza, že zmluva neobsahuje žiadne ustanovenie zabraňujúce tomu, aby na splnenie osobitnej úlohy bolo možné použiť viac osôb, a dodáva, že v tomto prípade všetky osoby pracujúce ako odborníci pre informatiku boli kvalifikovaní pre výkon tejto funkcie.

99 Na druhej strane sa GEF odvoláva na analýzu koeficientu svojho obratu a svojich výdavkov na personál, ako aj na konštatovanie, podľa ktorého vyúčtované výdavky na personál boli vážne nadhodnotené, ako je uvedené v návrhu audítorskej správy a zopakované v záverečnej audítorskej správe. V tejto súvislosti pán Pirenne vo svojom liste z 31. januára 2000 jasne uviedol, že audítori nesprávne prezentovali vznesené pripomienky a hodnoty poskytnuté GEF-om, najmä nezohľadnili skutočnosť, že projekt pokrývajúci za sebou nasledujúce účtovné obdobia vyžaduje rozloženie výdavkov a príjmov na celé obdobie projektu. Takto plynulo účtovné obdobie pre GEF od 1. októbra do 30. septembra, pričom výdavky sú zaznamenané podľa metódy Komisie, podľa ktorej účtovné obdobie začína v júli. Aj keby táto informácia nebola jasná v čase, keď GEF predložil svoje účty, GEF následne uviedol upresnenia vo svojom liste z 31. januára 2000, čo sa malo zohľadniť pri písaní záverečnej audítorskej správy.

100 Na poslednom mieste GEF skúma ďalšie výdavky zamietnuté audítormi patriace do položiek „cestovné výdavky a diéty" a „ostatné náklady". GEF tvrdí, že zamietnutie výdavkov v rámci týchto dvoch položiek v návrhu audítorskej správy v záverečnej audítorskej správe, ako aj v akceptačnom liste výdavkov za štvrté obdobie nie je správne, keďže GEF všetky náklady odôvodnil a doložil ich náležitými dokladmi. GEF ďalej Komisii vytýka, že nezohľadnila pripomienky pána Pirenne uvedené v jeho liste z 31. januára 2000. GEF navrhuje poskytnúť v rámci tohto konania nové dôkazy všetkých nákladov.

101 Pokiaľ ide osobitne o sumu 3 145,05 eur uhradenú za štúdiu Datamonitor, GEF tvrdí, že ide o výdavok vynaložený v súvislosti s projektovou dokumentáciou, ktorý audítori nesprávne zaradili ako súčasť technickej pomoci. Tento výdavok teda nemal podliehať predchádzajúcemu súhlasu Komisie v zmysle článku 13 ods. 3 všeobecných podmienok. GEF tiež tvrdí, že štúdiu aj účtovný doklad k nej poskytol audítorom, ktorí však odmietli svoju chybu opraviť.

102 Pokiaľ ide o položku „ostatné náklady" a osobitne o vyúčtovanie výdavkov v sume 1 790,31 eur doloženej účtovnými dokladmi a týkajúcej sa nákupu drobných predmetov v kníhkupectvách, GEF tvrdí, že táto patrí medzi nahraditeľné náklady, typické pre dokumentáciu, a to až do výšky 11 056 eur, a že táto dokumentácia bola potrebná pre uskutočnenie úloh uvedených v rámci projektu.

103 Komisia na spochybnenie dôvodnosti tohto žalobného dôvodu uvádza, že neporušila povinnosti vyplývajúce jej zo zmluvy.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

Úvodné pripomienky

104 Je na mieste predovšetkým pripomenúť, že GEF sa na základe zmluvy zaviazal uskutočniť projekt definovaný v technickej prílohe. Tento projekt pozostával z poskytnutia pomoci skupine FIWG, ktorá spočívala v šiestich rôznych úlohách, pričom pre každú z nich bol definovaný zoznam rôznych plnení, ktoré bolo treba poskytnúť.

105 Tiež treba pripomenúť, že v súlade s článkom 6 rozhodnutia 94/763 zmluva podrobne upravuje najmä ustanovenia o administratívnej, finančnej a technickej kontrole projektu.

106 GEF tak bol najmä povinný Komisii, v súlade s článkom 6 zmluvy a článkom 9 všeobecných podmienok, každých šesť mesiacov počínajúc odo dňa podpísania zmluvy dodať štyri pravidelné správy o postupe prác. To malo Komisii umožniť ohodnotiť postup a spoluprácu dosiahnutú v rámci projektu resp. všetkých náležitých úloh. GEF bol tiež povinný predložiť záverečnú správu o práci, cieľoch, výsledkoch a záveroch projektu. Aby mohla Komisia uskutočniť čiastkové platby, mal ďalej GEF podľa článkov 4 a 5 zmluvy Komisii predložiť každých šesť mesiacov od podpísania zmluvy štyri vyúčtovania výdavkov zodpovedajúce rovnakým obdobiam pokrytým štyrmi vyššie uvedenými správami.

107 Zmluva ďalej stanovila podmienky, za ktorých sa mali nahradiť rôzne kategórie výdavkov, ktoré GEF vynaložil.

108 Vzhľadom na uvedené, ako aj na odpoveď GEF-u na otázky Súdu prvého stupňa položené v tejto súvislosti na pojednávaní, treba skonštatovať, že žalobca nepreukázal, akým spôsobom by otázka, či sa malo na zmluvu hľadieť ako na zmluvu o poskytnutí dotácie, ovplyvnila výsledok sporu. Preto treba skúmať otázku, do akej miery účastníci splnili svoje zmluvné povinnosti, čisto vo svetle ustanovení zmluvy (pozri v tomto zmysle v bode 73 vyššie uvedený rozsudok Toditec/Komisia, bod 77).

109 Ďalej treba rozobrať ustanovenia zmluvy týkajúce sa jednotlivých kategórií výdavkov, ktoré bolo možné vynaložiť pri uskutočnení projektu, ako aj podmienky náhrady týchto výdavkov.

110 Pokiaľ ide o nahraditeľné kategórie výdavkov projektu uvedených v článku 13 všeobecných podmienok, t. j. výdavkov na personál, nákladov na sieť, ostatných nákladov, významných osobitných nákladov a režijných nákladov, článok 12

všeobecných podmienok v odseku 1 stanovuje, že nahraditeľnými nákladmi sú skutočne vynaložené náklady, pre projekt potrebné, preukázateľné a ktoré boli vynaložené počas trvania projektu. V odseku 2 uvedený článok stanovuje, že náklady odhadnuté na prácu členené podľa kategórií sú len orientačné a že je možné uskutočňovať presuny odhadnutého rozpočtu z jednej kategórie do druhej, ak to podstatne neovplyvní konečný účel projektu.

111 Článok 13 ods. 1 druhý pododsek všeobecných podmienok stanovuje, že požiadavka, podľa ktorej sa má zaznamenať a potvrdiť celkový úhrn vykázaných hodín práce personálu, sa splní prinajmenšom zaznamenávaním času práce a jeho potvrdením najmenej jedenkrát za mesiac vedúcim projektu alebo na to povereným vedúcim zamestnancom dodávateľa. Článok 15 ods. 1 všeobecných podmienok ďalej upresňuje, že dodávateľ je povinný na pravidelnej báze a v súlade s účtovnými zásadami štátu, v ktorom je usadený, viesť riadne účtovníctvo a príslušné doklady na odôvodnenie nákladov a zaznamenaných hodín a že túto dokumentáciu treba poskytnúť pre účely auditov.

112 Z toho vyplýva, že je na GEF-e, aby preukázal, že náklady vykázané v rámci jednotlivých vyúčtovaní výdavkov predložených Komisii sú skutočné, pre projekt potrebné a vynaložené počas jeho trvania. Z toho tiež vyplýva, že pri ich preukazovaní musí GEF konať v súlade s požiadavkami uvedenými v článku 13 ods. 1 a článku 15 ods. 1 všeobecných podmienok a viesť potvrdený záznam o odpracovaných hodinách, ako aj účtovníctvo v súlade s platnými belgickými právnymi predpismi.

113 V zmysle týchto posúdení nemožno podporiť tvrdenia GEF-u založené na článku 1235 prvom odseku belgického občianskeho zákonníka, o ktoré GEF opiera svoj návrh smerujúci k zaviazaniu Komisie na vystavenie dobropisu na sumu 273 516 eur. V skutočnosti takáto argumentácia prenáša dôkazné bremeno na Komisiu, aby táto preukázala, že platba sumy 273 516 eur v prospech GEF-u, ktorej vrátenie bolo žiadané vystavením ťarchopisu Komisie z 11. júla 2001, bola uskutočnená bez toho, aby bola dlhovaná.

114 Táto žiadosť Komisie o vrátenie sa však zakladá na článku 16 ods. 3 všeobecných podmienok, podľa ktorého, ak je celkový dlžný finančný príspevok na projekt vrátane výsledku auditu nižší ako platby uskutočnené v súvislosti s projektom, dodávateľ bezodkladne vráti rozdiel Komisii. Pritom skonštatovanie, že suma uskutočnených platieb prekročila celkový dlžný finančný príspevok na projekt, sa zakladá na preukázaní výdavkov tohto projektu, čo v zmysle zmluvy náleží GEF-u, a nie Komisii.

115 Z toho vyplýva, že návrh smerujúci k zaviazaniu Komisie na vystavenie dobropisu na sumu 273 516 eur, ktorý má za cieľ zrušenie ťarchopisu Komisie z 11. júla 2001, je spojený s návrhom smerujúcim k dosiahnutiu náhrady sumy 40 693 eur v tom zmysle, že sa oba zakladajú na údajnom dodržaní zmluvných záväzkov GEF-om. Pokiaľ by GEF preukázal dodržanie svojich zmluvných povinností, následne by mal nárok na náhradu sumy 40 693 eur a ťarchopis Komisie na sumu 273 516 eur by už nemal žiaden právny základ.

116 Za týchto okolností je nevyhnutné preskúmať základ nároku GEF-u týkajúci sa každej kategórie výdavkov, o ktorých náhradu žiada a o ktorých tvrdí, že ich preukázal, t. j. výdavkov na „personál", vrátane odmeny pána Goldfinger, a niektorých výdavkov týkajúcich sa položiek „cestovné výdavky a diéty" a „ostatné náklady".

O výdavkoch na „personál"

117 Jednotlivé tvrdenia GEF-u týkajúce sa výdavkov na personál kladú zásadne tri otázky: na prvom mieste, či Komisia uznala prekročenie odhadnutého počtu odpracovaných hodín a zmenu mzdovej sadzby použitej pri výpočte nákladov na

personál, pôvodne predpokladaných v zmluve, na druhom mieste, či GEF preukázal v súlade s ustanoveniami zmluvy hodiny, o ktorých tvrdil, že ich odpracoval pri uskutočňovaní projektu, a na treťom mieste, či sa audítori dopustili nepresností pri svojich konštatovaniach týkajúcich sa odpracovaných hodín a výdavkov na personál obsiahnutých v správe z druhého technického hodnotenia a v záverečnej audítorskej správe.

— O tom, či Komisia uznala zvýšenie hodín práce a zmenu mzdovej sadzby pôvodne upravených v zmluve

118 Na prvom mieste treba rozhodnúť, či skutočnosť, že Komisia odsúhlasila vyúčtovania výdavkov predložených GEF-om a úhrada splátok v tejto súvislosti zahŕňa odsúhlasenie zvýšeného počtu hodín práce a zmeny mzdových sadzieb pôvodne odhadnutých v zmluve.

119 V tejto súvislosti treba skonštatovať, že pokiaľ ide o príspevok Komisie, zmluva v článku 3 ods. 1 a 2 uvádza, že Komisia prispeje na 100 % nahraditeľných nákladov projektu, a to až do výšky 440 000 ECU, pričom táto suma predstavuje celkovú odhadnutú výšku nákladov projektu.

120 Podľa článku 4 zmluvy, ktorý stanovuje splátkový kalendár Komisie, táto uhradí svoj príspevok predovšetkým vo forme preddavku vo výške 165 000 ECU, po ktorom budú nasledovať jednotlivé splátky uhradené každá do dvoch mesiacov od odsúhlasenia pravidelných správ o postupe prác a vyúčtovaní príslušných výdavkov. Nakoniec, zostatok celkového dlžného príspevku Komisia uhradí do dvoch mesiacov

od odsúhlasenia poslednej správy, dokumentu alebo iného plnenia v rámci projektu stanoveného v technickej prílohe a vyúčtovania výdavkov za posledné obdobie, ako je uvedené v článku 5 ods. 2.

121 Článok 16 ods. 2 všeobecných podmienok stanovuje, že s výhradou článku 17 týkajúceho sa auditu sa všetky platby považujú za preddavky až do odsúhlasenia ostatných plnení v rámci projektu, subsidiárne do odsúhlasenia záverečnej správy. Odsek 3 tohto článku ďalej stanovuje, že ak je celkový dlžný finančný príspevok na projekt, vrátane výsledku auditu, nižší ako uskutočnené platby, je dodávateľ povinný bezodkladne vrátiť rozdiel Komisii.

122 Zo všetkých týchto ustanovení vyplýva, že všetky platby uskutočnené Komisiou vo forme preddavkov alebo čiastkových platieb sa musia, pokiaľ nie sú splnené určité vyššie uvedené podmienky, považovať za provizórne platby.

123 V skutočnosti v súlade s článkami 16 a 17 všeobecných podmienok boli všetky tieto platby uskutočnené Komisiou s výhradou preverenia, a nemôžu teda, kým sa takáto previerka neuskutoční, alebo neuplynie lehota stanovená na tento účel, byť konečným vyrovnaním vo vzťahu k vyúčtovaným výdavkom. Akceptačné listy vyúčtovaní výdavkov zaslané Komisiou GEF-u 19. marca 1998, 14. decembra 1998, 27. júla 1999 a 14. decembra 2000 uvádzajú napokon výslovne, že „vykázané výdavky (alebo také, ako sme ich zmenili my) boli preverené, zodpovedajú pravidelnej správe o postupe a sú v súlade so zmluvou (pozri prílohu II časť D), s výhradou preverenia, úpravy na základe nového výpočtu alebo auditu a odsúhlasenia mzdových sadzieb."

124 Preto aj keď, ako to GEF tvrdí, Komisia pozorne a podrobne sledovala priebeh projektu, vyjadrila k nemu pozitívne hodnotenia a nevzniesla v súvislosti s vykázanými výdavkami a použitými mzdovými sadzbami žiadne negatívne pripomienky, skutočnosť, že Komisia vzala na vedomie vyúčtovania výdavkov, ktoré jej GEF predložil, po niekoľkých úpravách spôsobených odmietnutím niektorých výdavkov a na základe nich uhradila GEF-u určité sumy, nezakladá sama osebe odsúhlasenie vyššieho počtu odpracovaných hodín alebo zmien použitých mzdových sadzieb. V skutočnosti audit Komisie smeroval práve k preukázaniu oprávnenosti výdavkov nárokovaných v súlade s ustanoveniami zmluvy. Na základe toho vyúčtovania výdavkov nemožno považovať za uznané Komisiou, kým sa nevykoná finančný audit.

125 Na druhom mieste treba preskúmať, za akých podmienok možno uskutočniť zmenu hodín práce pôvodne odhadnutých v zmluve, čo bolo podľa GEF-u potrebné urobiť na základe vývoja podmienok, v ktorých sa projekt nachádzal.

126 Z tohto hľadiska treba na úvod zdôrazniť, že pokiaľ ide o použitie mzdových sadzieb, GEF na pojednávaní v rámci odpovede na otázku Súdu prvého stupňa vysvetlil, že odkaz na tieto sadzby v rámci tohto sporu vyplýva zo súbežného upravovania počtu hodín a hodinových sadzieb a z kombinácie týchto dvoch faktorov v rámci celkových nákladov vykázaných pri uskutočňovaní projektu. Zo spisového materiálu však vyplýva, že GEF nevzniesol žiadnu výhradu týkajúcu sa zmien použitých mzdových sadzieb, ani nespochybnil ich výšku zvolenú Komisiou pre účely auditu.

127 Analýza Súdu prvého stupňa sa teda bude týkať výhradne počtu hodín odpracovaných na projekte.

128 V tejto súvislosti treba konštatovať, že vo verzii nachádzajúcej sa v prílohe 3 odpovedí GEF-u na otázky Súdu prvého stupňa obsahuje technická príloha v bode 3.7 tabuľku nazvanú „Human Resources Requirements per Task (in man/days)" (ďalej len „tabuľka 1"), podľa ktorej je počet osobodní stanovených zmluvou pre výkon šiestich úloh popísaných v technickej prílohe 447, čo zodpovedá 3 576 hodinám práce (447 osobodní x 8 hodín = 3 576 hodín) a 894 hodinám práce za semester (3 576 hodín práce: 4 semestre = 894 hodín za semester).

129 Tabuľka nazvaná „Cost estimates per Task (in ECU)" (ďalej len „tabuľka 2") nachádzajúca sa v rovnakom bode 3.7 obsahuje odhad nákladov na každú zo šiestich úloh uvedených podľa kategórie nákladov.

130 Tabuľka nazvaná „Unit Costs Assumptions (in ECU)" (ďalej len „tabuľka 3"), ktorá uvádza dennú sadzbu použiteľnú na hodiny práce, ktorú vykoná najmä „Project manager" (1 050), „Senior Consultant" (1 050), „Consultant" (650) a „Information Specialist" (300), a ktorá bola prevzatá do verzie technickej prílohy priloženej k návrhu, sa už ďalej nenachádza v technickej prílohe obsiahnutej v prílohe 3 odpovedí GEF-u na otázky položené Súdom prvého stupňa. GEF však pripája k svojim odpovediam vo forme prílohy tabuľku uvádzajúcu denné sadzby, ktoré sa mierne líšia od vyššie uvedených sadzieb použiteľných na odpracované hodiny.

131 Ďalej, ten istý bod 3.7 verzie technickej prílohy pripojenej v prílohe k odpovediam GEF-u na otázky Súdu prvého stupňa obsahuje tabuľku nazvanú „Total cost estimates per Task (in ECU)" (ďalej len „tabuľka 4"), ktorá uvádza výšku nákladov pre každú úlohu, ako aj celkových odhadnutých nákladov projektu vo výške 440 000 eur.

132 Z týchto tabuliek vyplýva, že najvyššia možná suma 440 000 eur uvedená v článku 3 ods. 1 a 2 zmluvy predstavuje zaokrúhlenú sumu odhadov počtu hodín vypočítaných v osobodňoch požadovaných pre výkon každej z úloh (stanovených v tabuľke 1) a vynásobených sadzbou (stanovenou v tabuľke 3). Všetky tieto hodnoty sú základom pre výpočet najvyššej možnej sumy 440 000 eur a tvoria tak ako ona podstatné ustanovenia zmluvy.

133 V skutočnosti technické hodnotenie takého projektu ako projektu, o ktorý ide v tomto prípade, obsiahnuté v technickej prílohe, má za cieľ stranám umožniť dohodnúť sa na odhade celkového rozpočtu projektu, ktorý určí rámec, pre ktorý sa Komisia zaviaže na poskytnutie finančného príspevku. V tomto prípade bol odhad rozpočtu založený na vyššie uvedených hodnotách, pričom odhad každej z nich, v rámci ktorých je hlavným faktorom objem práce, vyžadoval súhlas oboch účastníkov. Na základe tohto sú tieto hodnoty objektívnymi kritériami z hľadiska posúdenia potreby vykázaných výdavkov vynaložených pri uskutočňovaní projektu, ich súladu so zmluvou a akýchkoľvek zmien týchto výdavkov.

134 Ďalej treba zdôrazniť, že podľa článku 12 ods. 2 všeobecných podmienok je prípustný len taký prípad zmeny odhadnutých nákladov, ktorý nespôsobuje ich zvýšenie, a dochádza pri ňom len k presunu do kategórie inej, než do ktorej bol náklad pôvodne zaradený, čo je povolené len v prípade, ak to podstatne nezmení konečný účel projektu.

135 V tomto prípade zo spisového materiálu, najmä zo záverečnej audítorskej správy vyplýva, že GEF vykázal za štyri obdobia postupne 2 827, 2 878, 3 005 a 3 569 hodín práce namiesto 894 hodín odhadnutých zmluvou na semester.

136 Pritom treba usúdiť, že taký podstatný nárast počtu hodín práce potrebných na uskutočnenie projektu odhadnutých pre každú z úloh a pre každú kategóriu nákladov, ako je tomu pri rozdelení nákladov stanovených v článku 12 ods. 2 všeobecných podmienok, môže ovplyvniť rozmer a jeho dosah, keďže objem práce odvedenej na projekte určuje jeho charakteristické znaky. Každé prispôsobenie zmluvy vyžadované podstatným zvýšením objemu práce personálu na projekte by vyžadovalo zmenu zmluvy na základe jej článku 8 vo forme písomnej dohody uzavretej oprávnenými zástupcami obidvoch strán.

137 Tento záver nemôže byť vyvrátený skutočnosťou, ktorej sa dovoláva GEF, že jeho návrh nezahŕňa príspevok vyšší, ako je najvyššia možná suma 440 000 eur. Ak je táto suma 440 000 eur najvyššou hranicou, ktorú nemožno prekročiť, nie je ani minimálnou hranicou pre náhradu výdavkov vynaložených na projekt, ani jediným kritériom umožňujúcim zohľadniť vykázané výdavky na personál. Zmluva navyše podriaďuje nahraditeľné výdavky určitým presne vymedzeným podmienkam, medzi iným preukázaniu výdavkov, aby Komisia nemohla uskutočniť žiadnu platbu podľa zmluvy len na základe toho, že jej príspevok neprekročil najvyššiu možnú sumu 440 000 eur.

138 Na záver, zo spisového materiálu nevyplýva, že by GEF Komisii navrhol prispôsobenie zmluvy s cieľom úpravy pôvodne odhadnutého času práce, nevyhnutné v dôsledku vývoja podmienok, v ktorých sa projekt nachádzal.

139 GEF tak nepreukázal nesprávnosť tvrdenia uvedeného v druhej správe z technického hodnotenia, že audítorom nebol poskytnutý žiaden dôkaz o tom, že túto podstatnú zmenu času práce pôvodne odhadnutého pre projekt Komisia odsúhlasila.

— O preukázaní hodín odpracovaných na projekte

140 Pokiaľ ide o otázku, či GEF preukázal výdavky na personál, ktoré údajne vynaložil pri uskutočňovaní projektu, treba pripomenúť, že ako už bolo uvedené v bodoch 110 až 112, preukázanie potreby a efektívneho využitia skutočných výdavkov vykázaných pri uskutočňovaní projektu počas jeho trvania sa riadi presne vymedzenými podmienkami. GEF tak bol povinný zaznamenávať odpracované hodiny a najmenej jedenkrát za mesiac ich potvrdiť vedúcim projektu alebo na to povereným vedúcim zamestnancom. GEF mal ďalej viesť účtovníctvo a príslušné doklady a táto dokumentácia mala byť poskytnutá pre účely auditu, aby sa týmto spôsobom podložili a odôvodnili náklady a vykázané hodiny.

141 Treba teda určiť, či dokumenty, ktoré GEF poskytol pre účely auditu, spĺňajú podmienky stanovené zmluvou pre náležité preukázanie výdavkov na personál vynaložených na projekt.

142 Z tohto hľadiska zo spisových materiálov vyplýva, že treba skúmať tri skupiny dokumentov. Prvá skupina sa týka účtovníctva a dokumentácie, ktorú je GEF povinný uchovávať v súlade s príslušnými belgickými právnymi predpismi, ako je to uvedené v článku 15 ods. 1 všeobecných podmienok. Druhá skupina sa týka dokumentov vykazujúcich celkový počet hodín odpracovaných za mesiac každým pracovníkom vyplnených v súlade s pravidlami stanovenými sociálnym sekretariátom Securex, ktoré slúžia ako základ pre úhrady výplat a príspevkov na sociálne zabezpečenie (ďalej len „dochádzkové listy pre Securex"). Tretiu skupinu tvoria dodatočné dochádzkové listy vyhotovené pánom Goldfinger počas auditu na základe pracovných zmlúv a plánovača kancelárie, ktorý neobsahoval záznam hodín — tieto listy uvádzali odpracované hodiny za deň pre každú profesijnú kategóriu, ktorá pracovala na projekte (ďalej len „dodatočné dochádzkové listy").

143 Pokiaľ ide o prvú skupinu dokumentov, Komisia nepopiera, že GEF vyplnil a zaslal Komisii dva finančné dotazníky a štyri vyúčtovania výdavkov s podrobným rozpisom výdavkov na personál vrátane počtu odpracovaných hodín práce a jednotnej sadzby. Nespochybňuje ani skutočnosť, že GEF viedol účtovníctvo v súlade s príslušnými belgickými predpismi, ktoré bolo dané k dispozícii audítorom. Okrem toho z bodu 3 návrhu audítorskej správy, ako aj zo záverečnej audítorskej správy pod nadpisom „Book keeping analysis" vyplýva, že audítori skonštatovali, že GEF vyhotovuje každoročne účtovné výkazy a že náklady použité na prezentáciu vyúčtovaní výdavkov boli uvedené v účtoch GEF-u. Skutočnosť, že audítori preverili, že vyúčtovania výdavkov boli v tomto ohľade v súlade s účtami GEF-u, však neznamená, že GEF viedol v súlade so zmluvou dokumentáciu potrebnú pre doloženie a odôvodnenie nákladov a hodín vykázaných ako súvisiacich s projektom. Je teda vhodné rozobrať ďalšie dve skupiny vyššie uvedených dokumentov.

144 Pokiaľ ide o druhú skupinu dokumentov, tak Komisia pripúšťa, že GEF uchovával dochádzkové listy pre Securex a tvrdí, že tieto boli predložené audítorom počas auditu vykonaného v dňoch 18. a 21. júna 1999 a Komisii dodané 20. novembra 2000. Ako však Komisia oprávnene upozorňuje, tieto dochádzkové listy možno považovať za záznam odpracovaných hodín v zmysle článku 13 ods. 1 druhého pododseku všeobecných podmienok len vtedy, ak by uvádzali, že hodiny v nich uvedené boli skutočne odpracované na projekte. Pritom GEF na pojednávaní uznal, že tieto listy také informácie neobsahujú.

145 Avšak ako aj GEF tvrdí a Komisia sama pripúšťa vo svojom liste z 20. marca 2000, zmluva nevyžaduje žiadnu osobitnú formu zaznamenávania odpracovaných hodín. Z článku 13 ods. 1 druhého pododseku a z článku 15 ods. 1 všeobecných podmienok však vyplýva, že dokumentácia má náležite doložiť a odôvodniť výdavky a skutočný počet hodín odpracovaných na projekte. V skutočnosti, keďže je finančný príspevok Komisie podmienený tým, aby sa skutočné a potrebné náklady vynaložené dodávateľom týkali výhradne projektu, náležitý charakter týchto dokumentov požadovaných vyššie uvedenými ustanoveniami zahŕňa, aby GEF vo svojom zázname

výdavkov jasne vyznačil, že vykázané náklady a odpracované hodiny skutočne zodpovedajú uskutočňovaniu projektu. Následne, ako na to Komisia oprávnene upozornila, tieto dokumenty musia presným spôsobom uvádzať počet odpracovaných hodín, identifikačné údaje zamestnanca, jeho skutočnú mzdu a spojitosť medzi výdavkami a úlohami, ktoré sú predmetom finančného príspevku Komisie.

146 Pokiaľ ide o tretiu skupinu dokumentov, GEF vo svojich vyjadreniach nespochybňuje tvrdenie Komisie, že pán Goldfinger vyhotovil doplnkové dochádzkové listy počas auditu na základe pracovných zmlúv a plánovača kancelárie, ktoré neobsahovali ani mená pracovníkov, ani záznamy o hodinách odpracovaných na projekte. GEF ani netvrdí, že tieto listy uvádzajú mená pracovníkov, ktorí pracovali na projekte resp. že sú nimi podpísané. GEF ďalej pripúšťa, že medzi týmito dochádzkovými listami a dochádzkovými listami pre Securex sú rozdiely, pričom ide o rozdiel celkového počtu asi 120 hodín (list pána Pirenne z 31. januára 2000).

147 Je zrejmé, že podľa vzoru dochádzkových listov pre Securex môžu byť dodatočné dochádzkové listy uznané ako dôkaz o čase strávenom na projekte pre každého pracovníka GEF iba vtedy, ak by bolo možné uznať, že zodpovedajú podmienkam uvedeným v bode 145 vyššie.

148 Ďalej podľa článku 13 ods. 1 druhého pododseku všeobecných podmienok musia byť dokumenty zaznamenávajúce odpracované hodiny najmenej jedenkrát za mesiac potvrdené vedúcim projektu alebo na to povereným vedúcim zamestnancom. Táto požiadavka, ktorá je podstatnou pre splnenie povinnosti viesť overený záznam vykázaných odpracovaných hodín, zahŕňa vytváranie takého záznamu po celú dobu projektu, t. j. že odpracované hodiny majú byť zaznamenávané postupne spolu s vykonávaním úloh a nemožno jej vyhovieť neskorším vyhotovením dodatočných dochádzkových listov.

149 V zmysle predchádzajúcich posúdení ani dochádzkové listy pre Securex — z už uvedeného dôvodu chýbajúceho upresnenia nákladov a hodín —, ani dodatočné dochádzkové listy predložené počas auditu vykonaného v dňoch 18. a 21. júna 1999 – z rovnakých dôvodov, a pretože neboli potvrdené najmenej jedenkrát za mesiac vedúcim projektu alebo na to povereným vedúcim zamestnancom — nemožno považovať za zodpovedajúce požiadavkám preukázania stanoveným v zmluve.

150 Ďalej, tvrdenie po prvýkrát vznesené GEF-om na pojednávaní, že dodatočné dochádzkové listy boli pánom Goldfinger vytvorené, aktualizované a ukladané na elektronickom nosiči dát, nemožno uznať. Ani za takýchto okolností, hoci preukázaných, nemožno vyvodiť, že tieto dochádzkové listy spĺňajú podmienky uvedené v bode 145 vyššie, keďže GEF na pojednávaní potvrdil, že nikdy nepremýšľal o predložení náležitého dôkazu k dátumu vytvorenia týchto dokumentov.

151 Ďalej, počas druhého technického hodnotenia GEF nepredložil žiadne ďalšie dokumenty odôvodňujúce vyúčtované výdavky, na základe čoho boli závery návrhu audítorskej správy prenesené do záverečnej audítorskej správy.

152 Za týchto podmienok nie je potrebné skúmať tvrdenia účastníkov konania týkajúce sa obsahu záverečnej audítorskej správy v súvislosti s listami vyhotovenými pánom Goldfinger v tom zmysle, že boli nepresné jednak pokiaľ ide o začiatok zmluvy a jednak v súvislosti s 202 hodinami vykázanými za odborníka pre informatiku v júli a októbri 1997. Keďže sa tieto listy nemôžu považovať za zodpovedajúce požiadavkám na preukázanie uvedeným v zmluve, hodnotenie vyššie uvedených omylov by bolo bezpredmetné.

153 Následne je na mieste konštatovať, že GEF neviedol dochádzkové listy pre svojich pracovníkov v zmysle článku 13 ods. 1 druhého pododseku všeobecných podmienok.

154 Pokiaľ ide osobitne o odmenu pána Goldfinger, treba predovšetkým uviesť, že GEF sa obmedzuje na tvrdenie, že Komisia nevzala do úvahy stanovisko z listu pána Pirenne z 31. januára 2000 o návrhu audítorskej správy. V tomto liste pán Pirenne znovu potvrdil presnosť výpočtu odmeny pána Goldfinger, ako aj skutočnosť, že odmena bola nahraditeľným výdavkom vzhľadom na situáciu na belgickom trhu, čo už GEF uviedol vo svojom predchádzajúcom liste z 30. júla 1999.

155 Ďalej, z návrhu audítorskej správy z 21. decembra 1999 vyplýva, že audítori vykonali nový výpočet uvedenej odmeny z dôvodu, že táto zahŕňala bonusy za tri roky, pričom sa mala vziať do úvahy len celková výška bonusov za dva roky.

156 Preto GEF, keďže nenamieta proti oprave príslušného obdobia, nepreukázal, že sa audítori dopustili chyby, keď znížili výšku odmeny prijatej pánom Goldfinger v zmysle týchto bonusov tým, že zohľadnili len bonusy za dva roky, čo zodpovedalo trvaniu projektu.

157 Z vyššie uvedeného vyplýva, že GEF nepreukázal ani výdavky vykázané pri uskutočnení projektu, ani nepresnosti výpočtu odmeny pána Goldfinger vykonaného pri audite.

— O údajných nepresnostiach, ktorých sa audítori dopustili vzhľadom na hodiny práce a výdavky na personál uvedené v druhej správe z technického hodnotenia a záverečnej audítorskej správe

158 Je potrebné preskúmať tvrdenia GEF-u týkajúce sa otázky, či sa audítori dopustili nepresností ohľadne, na jednej strane, postupu použitého počas druhého technického hodnotenia a jeho výsledkov týkajúcich sa hodín práce a na druhej strane svojich konštatovaní o výdavkoch na personál uvedených v záverečnej audítorskej správe.

159 Pokiaľ ide o druhé technické hodnotenie, ktoré sa konalo 24. mája 2000, treba predovšetkým odmietnuť tvrdenie GEF-u o nesprávnosti postupu audítorov. Podľa názoru GEF-u audítori nedodržali podmienky odkazu pre preskúmanie uvedeného v liste Komisie z 20. marca 2000 tým, že sa nespýtali, koľko času GEF strávil s každou úlohou, ani nevykonali rozumný odhad tohto času. Prístup, na základe ktorého rozdelili celkový počet hodín práce pôvodne odhadnutý pre jednotlivé úlohy, nie je podľa názoru GEF-u v súlade so zmluvou, podľa ktorej základom platby nie je pôvodný odhad nákladov, ale sú ním náklady, ktoré boli účinne vynaložené a preukázané.

160 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na jednej strane Komisia listom z 20. marca 2000 uviedla, že zmeny obsiahnuté v návrhu audítorskej správy boli založené na celkovom počte odhadnutých hodín, ktorý hodnotitelia pri tvorbe pôvodného návrhu považovali za rozumný pre výkon úloh. Na základe silného odporu ohľadne týchto zmien zo strany GEF-u Komisia vo svojom liste z 20. marca 2000 navrhla vykonať ďalšie technické hodnotenie s cieľom stanoviť presný počet hodín, ktoré možno rozumne vykázať za každú úlohu vykonanú v súlade s technickou prílohou zmluvy.

161 Na druhej strane, príloha I správy z druhého technického hodnotenia, podľa ktorej je účelom hodnotenia znovu preskúmať čas rozumne potrebný pre uskutočnenie projektu, upresňuje, že keďže projekt už bol predmetom technického hodnotenia, dôraz by sa mal klásť po prvé na potvrdenie alebo zamietnutie predchádzajúceho hodnotenia, po druhé na ohodnotenie súladu vykonaných prác s rozvrhom prác uvedeným v technickej prílohe, po tretie na ohodnotenie správneho vykonania úloh, po štvrté na vyhodnotenie počtu hodín, ktoré možno rozumne nárokovať na každého pracovníka alebo kategóriu pracovníkov.

162 Zo správy z druhého technického hodnotenia, počas ktorého pán Goldfinger urobil prezentáciu o priebehu projektu a zodpovedal na otázky položené na dvoch stretnutiach tomu venovaných, ďalej vyplýva, že audítori na prvom mieste skonštatovali, že si projekt, ktorého technický popis vyžadoval pôvodný rozpočet 22 mesiacov práce na osobu, vyžiadal trojnásobok prostriedkov. Podľa ich názoru táto zmena hodín potrebných pre uskutočnenie projektu nebola ani podložená žiadnou dokumentáciou, ani odsúhlasená Komisiou. Po druhé, audítori vyhodnotili, že je zložité priradiť plnenia v rámci projektu k dostupnej dokumentácii. Správa uvádza, že pán Goldfinger túto zložitosť pripustil a uviedol, že uvedené plnenia boli rozložené medzi viaceré dokumenty a prispôsobené v priebehu času preto, aby sa zohľadnili podmienky veľmi rýchleho vývoja. Pán Goldfinger ďalej dodal, že niektoré plnenia neboli poskytnuté z dôvodu nezáujmu strán.

163 Na treťom mieste audítori skonštatovali, že na podporu týchto vysvetlení nebol predložený žiaden dokument. Ďalej, audítori nenašli žiadnu relevantnú informáciu o množstve zdrojov použitých na každú skupinu prác, pričom jedinou poskytnutou informáciou boli celkové výdavky v belgických frankoch. Na výzvu doložiť k tomuto bodu informácie pán Goldfinger neposkytol žiadne vysvetlenia.

164 GEF tieto konštatovania nepopiera, len uvádza, že nebolo vyvinuté žiadne úsilie na potvrdenie výpočtov s projektovým tímom.

165 Nakoniec, z konštatovaní v bodoch 140 až 153 vyššie vyplýva, že GEF neviedol záznam o odpracovaných hodinách v súlade s článkom 13 ods. 1 druhým pododsekom všeobecných podmienok.

166 Na základe vyššie uvedeného treba predovšetkým zdôrazniť, že žiadne ustanovenie zmluvy neukladá Komisii povinnosť navrhnúť vykonanie dodatočného technického auditu. Z tohto hľadiska zo spisového materiálu vyplýva, že v žiadnom momente, ani pred Súdom prvého stupňa, GEF neudelil súhlas pre uskutočnenie uvedeného auditu.

167 Ďalej treba vyvodiť záver, ako to vyplýva zo samotných podmienok pre audítorov pri vykonávaní auditu uvedených v bode 161, podľa ktorých audit pozostával z previerky prvého auditu, pokiaľ ide o čas rozumne potrebný pre uskutočnenie projektu, že tento audit spadal do rámca zmluvných povinností dohodnutých medzi oboma zmluvnými stranami.

168 Ak je pravdou, že hodnotitelia nemohli pri výkone svojich úloh dosiahnuť výsledok v súlade s prianiami vyjadrenými GEF-om ohľadne uznania času, ktorý GEF údajne vynaložil na každú úlohu projektu, naďalej platí skutočnosť, že následne po tomto výsledku GEF nežiadal Komisiu o privolanie znalca. GEF ani v žiadnom momente, ako je to už uvedené v bode 150, nezvážil poskytnutie dôkazu o dátume zriadenia dodatočných dochádzkových listov na elektronickom nosiči pre účely preukázania vykázaných odpracovaných hodín v súlade so všeobecnými podmienkami.

169 Nakoniec, v odpovedi na otázku položenú Súdom prvého stupňa na pojednávaní GEF nevedel vysvetliť, ako mali hodnotitelia postupovať pri odhade rozumného počtu hodín práce venovaných projektu, ak neexistovali v tom zmysle žiadne dôkazy.

170 Je teda oprávnené, že audítori pri kontrole výdavkov vyúčtovaných GEF-om usúdili, že nie je možné určiť počet hodín, ktorý by sa mohol v rozumnej miere pripísať projektu, a prijali postup založený na výpočte odpracovaných hodín podľa pôvodného odhadu hodín uvedeného v zmluve. Za týchto okolností sa zdá, že prístup rozdelenia celkového pôvodne odhadnutého počtu hodín práce medzi jednotlivé úlohy, kde rozdelenie je navyše identické s rozdelením uvedeným v technickej prílohe, je v súlade so zmluvou.

171 Po druhé treba odmietnuť tvrdenie GEF-u, že keďže v konečnej správe o technickom hodnotení z 21. septembra 1999 Komisia uviedla, že práca bola vykonaná a zdroje boli použité správne, nie je rozumné, aby bol počet hodín odpracovaných na projekte a uznaných Komisiou po druhom technickom hodnotení z 24. mája 2000 nižší ako pôvodný odhad.

172 Predovšetkým treba zdôrazniť, že toto tvrdenie treba čítať spolu s ostatnými tvrdeniami obsiahnutými v tej istej správe. Hodnotitelia tu uviedli, že nebolo zrejmé, že by úsilie vyvinuté pri uskutočňovaní projektu bolo v súlade s pôvodnými plánmi. Podľa názoru hodnotiteľov vedúci projektu jasne nepriradil použité zdroje k jednotlivým úlohám, sťažujúc tak každý pokus o priradenie činností v rámci každej z úloh k príslušným zdrojom. Na základe týchto tvrdení vyhodnotili, že vo všeobecnosti boli zdroje využité správne. V záveroch a odporúčaniach správy ďalej dodali, že aj keď bola práca vykonaná a zdroje využité, vedúci projektu sa dostatočne neinformoval o formálnych postupoch sledovania vykonanej práce a použitých zdrojov, čo sťažovalo prácu hodnotiteľov v tom, že opakovane museli vykonať odhad o dôsledkoch a nákladoch úloh, ktoré neboli riadne zdokumentované.

173 V tomto kontexte sa tvrdenie GEF-u javí ako čisto všeobecné, nepodložené konkrétnymi informáciami a obmedzené konštatovaním pripisovaným vedúcemu projektu, že neexistujú dostatočne presné údaje a záznamy o vykonanej práci a použitých zdrojoch.

174 Ďalej, hodnotenie Komisie v konečnej správe o technickom hodnotení z 21. septembra 1999 nie je v tomto prípade konečným hodnotením Komisie, pokiaľ ide o oprávnenosť výdavkov vynaložených pri uskutočňovaní projektu. Toto hodnotenie sa uskutočnilo v rámci auditu.

175 Nakoniec, konečné vyhodnotenie odpracovaných hodín, potrebných a vynaložených na uskutočnenie projektu, závisí od preukázania náležitých výdavkov GEF-om. Pritom, keďže podklady dodané GEF-om neboli považované za vhodné ako dôkaz požadovaný v tomto ohľade zmluvou, audítori sa na účely ohodnotenia vykázaných odpracovaných hodín a odsúhlasenia nákladov pripisovaných projektu spoliehali na hodnoty pôvodne odhadnuté v zmluve. Tieto hodnoty nie sú minimálnymi odhadmi, a preto hodnoty odsúhlasené po hodnotení vykonanom Komisiu môžu byť nižšie.

176 V tomto prípade je zrejmé, že audítori vypracovali v súlade s technickou prílohou zoznam plnení v rámci každej úlohy projektu a zistili, že výsledky týkajúce sa druhej a tretej úlohy zmizli alebo neboli úplné.

177 Po tejto previerke bol počet hodín práce pôvodne odhadnutý v technickom popise zmluvy znížený pre tieto dve úlohy.

178 Za tých okolností, pokiaľ ide o druhé technické hodnotenie, treba vyvodiť záver, že keďže GEF neposkytol žiaden dôkaz spôsobilý preukázať vykázané odpracované hodiny, audítori oprávnene vykonali ich kontrolu na základe technického popisu zmluvy a následne znížili počet vykázaných hodín o nevykonané úlohy.

179 Pokiaľ ide o záverečnú audítorskú správu z 28. júna 2000, GEF nesprávne popiera konštatovanie audítorov založené na analýze koeficientu obratu a výdavkov na personál obsiahnutej v návrhu audítorskej správy a prevzatej do záverečnej audítorskej správy, podľa ktorého boli výdavky na personál značne nadhodnotené.

180 V skutočnosti z listu Komisie z 20. marca 2000 vyplýva, že audítori, aj keď v určitých prípadoch usúdili, že výdavky bolo potrebné rozložiť, sa obmedzili na preverenie hodnôt poskytnutých GEF-om podľa jeho vlastného účtovníctva. Skutočnosť, že za daňové obdobie 1996/1997 bol obrat 6,5 milióna BEF s nákladmi na personál 5,5 milióna BEF a že počas daňového obdobia 1997/1998 sa dosiahol skoro ten istý obrat, teda 6,2 milióna BEF s nákladmi na personál 2,3 milióna BEF, naznačuje, že náklady na personál vyúčtované Komisii boli nadhodnotené. Aj za predpokladu, ako to tvrdí GEF, že predloženie hodnôt mohlo mať vplyv na presné zobrazenie dotknutých období, GEF to vedel náležite v momente vytvorenia účtovných záznamov a mohol ich predložiť iným spôsobom. Ďalej, v odpovedi na otázku položenú v tomto bode Súdom prvého stupňa GEF na pojednávaní pripustil, že bolo jeho povinnosťou predložiť vyššie uvedené hodnoty spôsobom zohľadňujúcim premennú času, ktorej sa dovolával.

181 Z toho vyplýva, že všetky výhrady týkajúce sa výdavkov na personál treba zamietnuť.

O výdavkoch týkajúcich sa položiek „cestovné výdavky a diéty" a „ostatné náklady"

182 GEF tvrdí, že doložil a preukázal všetky svoje náklady. To platí pre výdavky na štúdiu Datamonitor a nákupu drobných predmetov v kníhkupectvách, ktoré GEF predstavuje ako príklad pre vyjadrenie svojho nesúhlasu s tým, že Komisia tieto výdavky zamietla. V tomto prípade teda treba preskúmať každú položku a jej náležité preukázanie GEF-om.

— „Cestovné výdavky a diéty" vykázané v druhom vyúčtovaní výdavkov

183 Z návrhu audítorskej správy, ako aj zo záverečnej audítorskej správy, ktorá verne kopíruje jej obsah v tomto bode, vyplýva, že vo svojom druhom vyúčtovaní výdavkov GEF vykázal sumu 261 869 BEF (6 450 eur) ako „cestovné výdavky a diéty" tvoriace časť položky „náklady na sieť".

184 V tejto sume je zahrnutý výdavok 126 871 BEF (3 145,05 eur) týkajúci sa platby za štúdiu, ktorú poskytol Datamonitor.

185 Komisia ďalej prekvalifikovala sumu 62 750 BEF vykázanú ako cestovné náklady a presunula ju z položky „ostatné náklady" do položky „cestovné výdavky a diéty".

186 Suma 64 121 BEF zamietnutá v súvislosti s druhým vyúčtovaním výdavkov tak zodpovedá výsledku odčítania od hodnoty 261 869 výsledok nasledujúcej rovnice, teda 261 869 – 126 871 + 62 750, ktorej konečným výsledkom je hodnota 64 121.

187 Pokiaľ ide na prvom mieste o sumu pripadajúcu na platbu štúdie Datamonitor (126 871 BEF), Komisia odôvodnila svoje zamietnutie na základe skutočnosti, že tento výdavok nebol nahradený v rámci tejto položky. Komisia totiž usúdila, že tento výdavok má byť kvalifikovaný ako služba vonkajšej technickej pomoci a zaradený pod položku „ostatné náklady" a ako taký mal byť v súlade s článkom 13 ods. 3 prvou zarážkou všeobecných podmienok dopredu odsúhlasený Komisiou. Je tu však zjavné, že žiaden takýto predchádzajúci súhlas v tomto prípade udelený nebol.

188 V tejto súvislosti treba konštatovať, že účtovný doklad náležiaci tomuto výdavku a priložený v prílohe návrhu neumožňuje určiť, pod akú položku tento výdavok patrí.

189 Tiež treba konštatovať, že pri spochybnení potreby predchádzajúceho súhlasu Komisie GEF najprv v odpovedi na písomnú otázku Súdu prvého stupňa tvrdil, že štúdia Datamonitor spadá do rámca úlohy 3 projektu a že výdavok na ňu má zaradiť pod položku „dokumentácia", pre ktorú tabuľky 2 a 5 technickej prílohy uvádzajú celkovú sumu 11 056 eur. GEF následne na pojednávaní uviedol, že náklady na túto štúdiu spadali do rámca článku 13 ods. 4 všeobecných podmienok, podľa ktorého sa tento súhlas považuje za získaný, ak Komisia nevznesie žiadnu námietku do dvoch mesiacov od prijatia písomnej žiadosti.

190 S ohľadom na tieto konštatovania Súd prvého stupňa usudzuje, že GEF nepreukázal, že by bolo stanovisko Komisie nesprávne.

191 V skutočnosti, na jednej strane, štúdia Datamonitor objednaná vo februári 1998 pri príprave finančno-technologického praktického seminára, ktorý sa mal uskutočniť 27. marca 1998, nie je publikáciou, ktorej účelom je poskytnúť informácie o práci uskutočňovanej v rámci projektu v zmysle článku 13 ods. 3 tretej zarážky všeobecných podmienok.

192 Na druhej strane, aj za predpokladu, ako GEF tvrdil po prvýkrát na pojednávaní, že by štúdia Datamonitor patrila pod položku „významné osobitné náklady" uvedenú v článku 13 ods. 4 všeobecných podmienok a že by Komisia nevzniesla námietky do dvoch mesiacov od prijatia písomnej žiadosti, GEF nepreukázal, že taká žiadosť bola Komisii doručená.

193 Za týchto okolností GEF nepreukázal, že výdavok vynaložený na štúdiu Datamonitor nebol službou vonkajšej technickej pomoci patriacou pod položku „ostatné náklady". Následne Komisia oprávnene zamietla platbu sumy náležiacej tomuto výdavku.

194 Pokiaľ ide, na druhom mieste, o cestovné výdavky, GEF sa v liste pána Pirenne z 31. januára 2000 obmedzuje na otázku dôvodnosti zamietnutia nákladov týkajúcich sa ciest vykázaných v druhom vyúčtovaní výdavkov, ktoré boli podľa názoru GEF-u doložené a preukázané a pre ktoré zmluva nestanovovala schvaľovacie postupy, ak bola cesta uskutočnená v rámci EHS. Vo svojej odpovedi v liste z 20. marca 2000 Komisia vysvetľuje, že cestovné náklady vo výške 62 750 BEF neboli zamietnuté, ale presunuté z položky „ostatné náklady" do položky „cestovné výdavky a diéty". Nejde vôbec o otázku chýbajúceho dôkazu týchto nákladov.

195 Na pojednávaní GEF pripustil, že náklady boli presunuté do inej položky a že mu boli uhradené. Z toho vyplýva, že táto výhrada je bezpredmetná.

— „Ostatné náklady" vykázané v druhom vyúčtovaní výdavkov

196 Z návrhu audítorskej správy ako aj zo záverečnej audítorskej správy vyplýva, že GEF vykázal v rámci položky „ostatné náklady" sumu 155 006 BEF (3 818 eur).

197 Táto suma zahŕňala výdavok 62 750 BEF týkajúci sa cestovných výdavkov presunutý Komisiou pod položku „cestovné výdavky a diéty" (pozri body 194 a 195 vyššie) a výdavok 92 256 BEF týkajúci sa poplatkov za telefón a internet.

198 Pokiaľ ide o zamietnutie poslednej uvedenej sumy, GEF sa v liste pána Pirenne z 31. januára 2000 obmedzuje na tvrdenie, že „pokiaľ ide o poplatky za telefón a internet, táto záležitosť by sa mohla podrobne prejednať, keďže zmluva FIWG stanovuje náhradu poplatkov za internet a osobitne za prevádzkovanie internetovej stránky FIWG, ale že [uprednostňuje] nezaoberať sa touto záležitosťou..., z dôvodu nedostatku času". Vo svojich odpovediach na otázky položené Súdom prvého stupňa GEF usudzuje, že zmluva a usmernenia oprávňujú GEF na náhradu týchto výdavkov, keďže, okrem iného, technická príloha v tabuľke 2 v rámci úlohy 5 uvádza sumu 5 500 eur na poplatky za internet, pričom táto úloha sa týka výhradne zriadenia a udržovania internetovej stránky. Na pojednávaní GEF tvrdil, že tento výdavok nepatrí medzi „režijné náklady", keďže zahŕňa variabilné náklady osobitnej povahy, ktoré sa z toho dôvodu nachádzajú v technickej prílohe.

199 Komisia vo svojej odpovedi v liste z 20. marca 2000 vysvetlila, že tieto výdavky boli zamietnuté z toho dôvodu, že podľa článku 13 ods. 5 všeobecných podmienok patria pod položku „režijné náklady".

200 Na základe toho, že na jednej strane GEF vo všeobecnosti považuje za nesprávne zamietnutie výdavkov týkajúcich sa položky „ostatné náklady", ako je uvedené v návrhu audítorskej správy a prevzaté do záverečnej audítorskej správy, ale na druhej strane neuvádza žiadne osobitné tvrdenie, aby preukázal, v čom je stanovisko Komisie, osobitne pokiaľ ide o zaradenie týchto výdavkov pod položku „režijné náklady", nesprávne, resp. ani za predpokladu, že by bolo možné konkrétne rozlíšiť v nárokovanej sume poplatky za internet, pričom tieto výdavky by sa týkali len úlohy 5 projektu, treba tvrdenia GEF-u v tejto súvislosti odmietnuť.

— „Ostatné náklady" vykázané v treťom vyúčtovaní výdavkov

201 Z návrhu audítorskej správy, ako aj zo záverečnej audítorskej správy vyplýva, že vo svojom treťom vyúčtovaní výdavkov GEF vykázal v rámci položky „ostatné náklady" sumu 318 034 BEF (7 833 eur).

202 Táto suma zahŕňa výdavok 72 221 BEF (1 790,31 eur) týkajúci sa nákupu drobných predmetov v kníhkupectvách a výdavok 245 813 BEF (6 093,54 eur) týkajúci sa poplatkov za telefón a internet.

203 Pokiaľ ide o sumu týkajúcu sa nákupu drobných predmetov v kníhkupectvách (72 221 BEF), Komisia odôvodnila svoje zamietnutie na základe skutočnosti, že tieto predmety nemali žiaden osobitný vzťah k projektu.

204 Vo svojich vyjadreniach sa GEF obmedzil na to, že podľa jeho názoru existuje osobitná položka nahraditeľných nákladov na „dokumentáciu" do výšky 11 056 eur a že uvedené nákupy boli potrebné pre vykonanie úloh uvedených v rámci projektu. Ďalej, v prílohe svojich odpovedí na otázky Súdu prvého stupňa a aby preukázal spojitosť medzi týmito výdavkami a projektom, GEF predložil doklady o platbách kreditnými kartami, príjmový doklad z pokladne, výpisy z účtov, ku ktorým je vystavená kreditná karta, účtovné doklady z dvoch kníhkupectiev, predplatné a dve strany odkazov na literatúru.

205 V tejto súvislosti stačí len uviesť, že tieto doklady neobsahujú informácie umožňujúce vytvoriť potrebnú spojitosť medzi zakúpenou knihou alebo publikáciou a projektom. Z toho vyplýva, že GEF nepreukázal potrebu týchto výdavkov a ich spojitosť s projektom.

206 Pokiaľ ide o sumu týkajúcu na poplatkov za telefón a internet (245 813 BEF), stanoviská Komisie aj GEF-u sa zhodujú so stanoviskami už uvedenými v bodoch 197 až 200 týkajúcimi sa rovnakých výdavkov. Preto treba odmietnuť tvrdenia GEF-u pre dôvody už uvedené v bode 200.

— „Cestovné výdavky a diéty" zamietnuté v akceptačnom liste výdavkov za štvrté obdobie

207 Pokiaľ ide o výdavky zamietnuté v akceptačnom liste výdavkov za štvrté obdobie, t. j. sumy 3 404 eur týkajúcej sa „cestovných výdavkov a diét" pod položkou „náklady na sieť" a sumy 1 608 eur týkajúcej sa položky ostatné náklady", Komisia odôvodnila svoje zamietnutie na základe skutočnosti, že výdavky neboli podložené účtovnými dokladmi.

208 V tomto bode stačí uviesť, že GEF neposkytol žiaden dôkaz týkajúci sa týchto nákladov, a tak nepreukázal, že bolo zamietnutie Komisiu nesprávne.

209 Tento žalobný dôvod sa teda zamieta.

2. *O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností zásady správneho úradného postupu*

a) Tvrdenia účastníkov konania

210 GEF predovšetkým tvrdí, že zo správania Komisie vyplýva, že porušila svoju povinnosť vykonávať zmluvu v dobrej viere, čím porušila článok 1134 tretí odsek belgického občianskeho zákonníka.

211 GEF tvrdí, že si Komisia bola vedomá na jednej strane toho, že odhad počtu hodín potrebných na uskutočnenie projektu bude prekročený a že v určitom momente skutočne prekročený bol, a na druhej strane, že základ pre výpočet výdavkov na personál bol medzi stanovením pôvodného odhadu a vyplnením finančného dotazníka zmenený, ale že v tomto smere nikdy nevyjadrila žiadne negatívne pripomienky. Komisia tak odsúhlasila, že GEF strávil na projekte viac hodín, než bolo pôvodne odhadnuté, za výrazne nižších sadzieb. GEF ďalej tvrdí, že Komisia odmietla zohľadniť jeho pripomienky k návrhu audítorskej správy v čase vypracovávania záverečnej audítorskej správy. Doručenie správy, ktorá bola vypracovaná po

druhom technickom hodnotení a stala sa základom pre záverečnú audítorskú správu z 28. júna 2000, jeho poradcovi 27. októbra 2000 zabránilo GEF-u predložiť k nej pripomienky. Nakoniec Komisia odmietla zorganizovať sľúbené stretnutie po zmene svojho prístupu týkajúceho sa projektových výdavkov.

212 GEF ďalej usudzuje, že sa Komisia dopustila porušenia zásady dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností a zásady správneho úradného postupu, tým že mu neoznámila zmenu svojho stanoviska týkajúceho sa odsúhlasenia projektových výdavkov v rozumnej lehote. V skutočnosti, Komisia informovala GEF o zmene svojho stanoviska v decembri 1999, t. j. šesť mesiacov po ukončení projektu a tri mesiace po vydaní konečnej správy o technickom hodnotení. Pritom GEF pri predložení svojho prvého vyúčtovania výdavkov Komisii v marci 1998 uviedol, že odhadnutý počet hodín bude prekročený a pri predložení druhého vyúčtovania výdavkov v októbri 1998 bolo zrejmé, že počet hodín práce už skutočne prekročený bol. GEF z toho vyvodzuje, že mu Komisia neoznámila svoje námietky v rozumnej lehote, hoci mala dobre vybavené oddelenie, ktoré podrobne sledovalo projekt od samého začiatku.

213 Na podporu tohto tvrdenia sa GEF odvoláva na dva rozsudky, jedným je rozsudok hof van beroep te Brussel (Belgicko) (odvolací súd v Bruseli) z 18. septembra 1991 (R.W., 1991 – 1992, s. 677) a druhým rozsudok hof van beroep te Antwerpen (Belgicko) (odvolací súd v Antverpách) z 5. februára 1992 (T.R., 1992, s. 174), z ktorých vyplýva, že zásady správneho úradného postupu a dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností vyžadujú pri informačnej povinnosti dodržanie rozumných lehôt.

214 Komisia spochybňuje dôvodnosť tohto žalobného dôvodu tým, že tvrdí, že vykonanie auditu v súlade s článkom 17 všeobecných podmienok nemožno považovať za zmenu jej pôvodného stanoviska.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

215 Na prvom mieste, ako to vyplýva z bodov 118 až 124 vyššie, skutočnosť, že Komisia prijala vyúčtovania výdavkov predložených GEF-om, uhradila príslušné splátky a vyjadrila pozitívne pripomienky týkajúce sa uskutočňovania projektu, nijako neznamená, že Komisia s konečnou platnosťou schválila vykázané výdavky.

216 V tejto súvislosti teba uviesť, že postup Komisie počas celého uskutočňovania projektu bol v súlade s jej zmluvnými povinnosťami.

217 Pokiaľ ide na druhom mieste o tvrdenie GEF-u týkajúce sa skutočnosti, že Komisia nezohľadnila v záverečnej audítorskej správe pripomienky požadované od GEF-u k návrhu audítorskej správy obsiahnuté v liste pána Pirenne z 31. januára 2000, treba uviesť, že Komisia na všetky body vznesené v uvedenom liste odpovedala. Komisia totiž v liste z 20. marca 2000 uviedla dôvody, pre ktoré považovala pripomienky pána Pirenne za nedôvodné.

218 Tak Komisia vo svojom liste z 20. marca 2000 uviedla dôvody, pre ktoré GEF nemohol obhájiť nasledujúce tvrdenia uvedené v liste pána Pirenne z 31. januára 2000: po prvé, že obvinenia a tvrdenia uvedené v návrhu audítorskej správy nevyšli najavo ani z auditu, ani z listu pána Schelling z 9. júla 1999 nadväzujúceho na tento audit a boli v rozpore so sledovaním projektu Komisiou po administratívnej stránke a z hľadiska podstaty, po druhé, že deň začatia zmluvy v nej uvedený bol len referenčným dňom, po tretie, že GEF uchovával dochádzkové listy v zmysle článku 13 ods. 1 druhého pododseku všeobecných podmienok, po štvrté, že dôvody

Komisie pre odmietnutie dodatočných dochádzkových listov, konkrétne deň začatia projektu a čas zaznamenaný pre odborníka na informatiku, neboli oprávnené, po piate, že porovnanie vykonané audítormi v tabuľke na strane 4 návrhu audítorskej správy medzi obratom a výdavkami na personál bolo nesprávne, po šieste, že výpočet odmeny pána Goldfinger bol nesprávny. Na poslednom mieste Komisia tiež vysvetlila dôvody, pre ktoré zamietla výdavky týkajúce sa platby za štúdiu Datamonitor (126 871 BEF), cestovné výdavky v sume 62 750 BEF, náklady na nákupy v kníhkupectvách a náklady za poplatky za telefón a internet. Na druhej strane, Komisia zamietla závery GEF-u, na základe ktorých mal v úmysle dokázať, že Komisia schválila vykázané výdavky a odsúhlasila ich použitie pri uskutočňovaní projektu.

219 Ako to vyplýva z jej listu z 20. marca 2000, Komisia skutočne vzala do úvahy pripomienky pána Pirenne. Skutočnosť, že Komisia v podstate trvala na svojom stanovisku, ktoré prijala v návrhu audítorskej správy počas vypracovávania záverečnej audítorskej správy, nijako neznamená, že tieto pripomienky ignorovala, len jednoducho nepovažovala za potrebné zmeniť svoje pôvodné stanovisko po uskutočnení nového hodnotenia.

220 Pokiaľ ide na treťom mieste o údajnú nemožnosť GEF-u predstaviť svoje pripomienky k správe z druhého technického hodnotenia pre skutočnosť, že mu táto správa bola doručená až 27. októbra 2000, treba predovšetkým uviesť, že táto správa pozostáva zo zápisu zo stretnutia uskutočneného medzi audítormi a pánom Goldfinger z 24. mája 2000, počas ktorého pán Goldfinger urobil prezentáciu priebehu projektu a bol vyzvaný na zodpovedanie otázok na dvoch následne usporiadaných stretnutiach.

221 Ako bolo už uvedené v bodoch 162 a 163, zdá sa, že počas stretnutia, na ktorom sa uskutočnilo uvedené technické hodnotenie, GEF mohol zaujať svoje stanovisko k podstatným otázkam tohto hodnotenia. Navyše GEF túto skutočnosť nepopiera.

222 Ďalej treba uviesť, že záverečná audítorská správa prevzala vo väčšine prípadov tvrdenia audítorov vyjadrené už v návrhu audítorskej správy, ku ktorým sa GEF vyjadril. Jediný rozdiel medzi výpočtami vykonanými v týchto dvoch správach spočíva v skutočnosti, že po druhom technickom hodnotení došlo ku zmene počtu zohľadnených hodín. Táto zmena bola vykonaná na základe druhého technického hodnotenia a vyplýva zo skutočnosti, že Komisia znížila počet hodín odhadnutých na vykonanie druhej a tretej úlohy. Aj za predpokladu, že by sa GEF nemohol vyjadriť počas druhého technického hodnotenia k tomuto bodu, GEF nepredstavil pred Súdom prvého stupňa žiaden dôkaz, ktorým by preukázal, že táto zmena bola nesprávna.

223 Nakoniec preto treba konštatovať, ako to vyplýva z preverenia postupu a výsledku tohto technického hodnotenia už uvedeného v bodoch 159 až 178, že výhrady vznesené GEF-om ohľadne tohto hodnotenia sú nedôvodné.

224 Na poslednom mieste nemožno Komisii vyčítať, že s GEF-om neusporiadala stretnutie pred dokončením záverečnej audítorskej správy.

225 Listom z 21. decembra 2000 GEF požiadal Komisiu o zorganizovanie stretnutia s cieľom prejednať na prvom mieste spôsob určenia ceny projektu, na druhom mieste postup a obsah správy z druhého technického hodnotenia, na treťom mieste záverečnú audítorskú správu a spôsob jej vyhotovenia a na poslednom mieste dôvody, pre ktoré bol GEF presvedčený, že konal v súlade so zmluvou, pričom zohľadnil aj postup Komisie počas celého uskutočňovania projektu.

226 GEF zopakoval túto žiadosť vo svojich listoch adresovaných Komisii z 21. februára a 26. júla 2001.

227 Na jednej strane treba konštatovať, že žiadne zmluvné ustanovenie neukladá Komisii povinnosť takéto stretnutia organizovať.

228 Na druhej strane je pravdou, že Komisia listom z 2. februára 2001 GEF-u oznámila jednak otvorenie vyšetrovania OLAF-om vo veci FIWG, jednak skutočnosť, že sa s FIWG uskutoční stretnutie s cieľom preskúmať a prejednať otázky vyplývajúce zo záverečnej audítorskej správy a body uvedené v liste GEF-u z 21. decembra 2000, pokiaľ boli tieto relevantné pre vyšetrovanie Komisie.

229 Z vyššie uvedených dôvodov však vyplýva, ako na to upozorňuje Komisia, že keďže Komisia mala všetky informácie a pripomienky oznámené GEF-om v súvislosti s otázkami položenými vo vyššie uvedených listoch, na ktoré Komisia už odpovedala, a GEF mohol prejednať tvrdenia audítorov predovšetkým počas druhého technického hodnotenia, takéto stretnutie sa ukázalo nepotrebným.

230 GEF dodáva, že Komisia nedodržala rozumnú lehotu, keď informovala GEF o svojom stanovisku k odpracovaným hodinám v decembri 1999, teda šesť mesiacov po dokončení projektu a tri mesiace po vypracovaní záverečnej audítorskej správy.

231 Z tohto hľadiska stačí uviesť, ako už bolo konštatované, že Komisia je podľa článku 17 všeobecných podmienok oprávnená vykonať audit do dvoch rokov odo dňa uskutočnenia poslednej platby dlhovanej Komisiou alebo ukončenia zmluvy. Pritom návrh audítorskej správy, ako aj záverečná audítorská správa, ktoré boli GEF-u

zaslané 21. decembra 1999 a 18. júla 2000, presne spadajú do obdobia dvoch rokov uvedeného v článku 17 všeobecných podmienok.

232 Za týchto okolností nemožno štvrtý žalobný dôvod uznať.

3. *O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery*

a) Tvrdenia účastníkov konania

233 GEF tvrdí, že ho postup Komisie povzbudil vytvoriť si legitímnu dôveru, že jeho metóda vykazovania výdavkov a odpracovaných hodín bola v súlade so zmluvou, že platby už uskutočnené boli odôvodnené, a teda že splnil všetky podmienky pre získanie vyúčtovaného rozdielu.

234 V tejto súvislosti sa GEF odvoláva na skoršie zmluvy uzavreté s Komisiou, v rámci ktorých globálne uviedol počet odpracovaných dní na projekte, pričom Komisia opakovane potvrdila, že taký postup bol dostatočný.

235 V tomto prípade GEF vyplnil všetky formuláre požadovaným spôsobom, najmä na jednom z nich podrobne vyznačil počet odpracovaných hodín a hodinový náklad.

236 Ďalej, všetky vyúčtovania výdavkov predložené GEF-om boli preskúmané viacerými oddeleniami Komisie a tieto nikdy nežiadali GEF, pred uskutočnením platby v jeho prospech, o poskytnutie doplňujúcich informácií týkajúcich sa času stráveného na projekte. Aj keď bolo Komisii jasné, že počet odpracovaných hodín pri predložení prvého vyúčtovania výdavkov bude prekročený a pri predložení druhého vyúčtovania výdavkov bol prekročený, napriek tomu uskutočnila príslušnú platbu. Ďalej, počas projektu sa nikdy nestalo, že by dostalo v rámci administratívneho postupu „červenú", čo Komisia robieva pri problematických projektoch. Na rozdiel od toho, počas uskutočňovania projektu boli GEF-u zo strany Komisie adresované v súvislosti s ním len pozitívne pripomienky. Nie je teda mysliteľné, aby výslovne súhlasné stanovisko prijaté Komisiou v súvislosti s uskutočňovaním projektu bolo predmetom úplného prevratu.

237 Komisia spochybňuje tvrdenia GEF-u a tvrdí, že konala v úplnom súlade so zmluvnými ustanoveniami.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

238 V tejto súvislosti treba konštatovať, že tento žalobný dôvod je neopodstatnený, keďže sa už pri skúmaní prvého a štvrtého žalobného dôvodu bolo konštatovalo, že Komisia konala v súlade s ustanoveniami zmluvy a zásadami dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností a správneho úradného postupu.

239 Tento záver nemôže narušiť skutočnosť, že Komisia nepristúpila v prípade predchádzajúcich zmlúv uzavretých s GEF-om ku kontrole týkajúcej sa počtu hodín odpracovaných na daných projektoch. Prípadná ústretovosť prejavená Komisiou v rámci týchto zmlúv v žiadnom prípade neoberá Komisiu o jej právo uskutočniť v tomto prípade také kontroly, aké uzná za potrebné, v súlade so zmluvnými ustanoveniami.

240 Preto nemožno tento žalobný dôvod uznať.

4. O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení rešpektovania práva na obranu

a) Tvrdenia účastníkov konania

241 GEF usudzuje, že Komisia nedodržala zásadu rešpektovania práv na obranu.

242 Na prvom mieste Komisii vytýka, že mu správu z druhého technického hodnotenia postúpila až 27. októbra 2000, čo mu zabránilo k tejto správe predložiť v primeranom čase pripomienky a prejednať s Komisiou závery v nej uvedené, navyše protichodné so závermi konečnej správy o technickom hodnotení. Záverečná audítorská správa, ktorá sa z väčšej časti zakladá na obsahu návrhu audítorskej správy a správy z druhého technického hodnotenia, teda nezohľadnila pripomienky GEF-u týkajúce sa tejto poslednej správy, ani pripomienky GEF-u a pána Pirenne uvedené v liste z 31. januára 2000 týkajúce sa návrhu audítorskej správy. GEF z toho vyvodzuje, že keďže tu išlo o osobné záujmy, dotknuté osoby mali dostať príležitosť predstaviť svoje stanovisko predtým, ako bola audítorská správa vypracovaná v konečnej verzii.

243 Na druhom mieste GEF vytýka Komisii, že nezorganizovala stretnutie s GEF-om pred vypracovaním konečnej verzie audítorskej správy, a to napriek jeho žiadostiam v tejto súvislosti a niekoľkokrát zopakovanému oficiálnemu sľubu Komisie toto stretnutie zorganizovať. Na pojednávaní GEF upresnil, že si na uvedenom stretnutí prial urovnať problém vzniknutý v dôsledku toho, že Komisia zamietla dodatočné dochádzkové listy.

244 Komisia spochybňuje dôvodnosť tvrdení GEF-u.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

245 V tejto súvislosti stačí skonštatovať, že je tento žalobný dôvod neopodstatnený, keďže sa už v rámci skúmania štvrtého žalobného dôvodu konštatovalo, že Komisia neporušila zásady dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností a správneho úradného postupu (pozri body 215 až 229 vyššie).

246 Preto nemožno tento žalobný dôvod uznať.

247 Z predchádzajúcich posúdení vyplýva, že žalobu treba zamietnuť.

B — *O vzájomnej žalobe Komisie*

1. *Tvrdenia účastníkov konania*

248 Komisia žiada v zmysle článku 16 ods. 3 všeobecných podmienok o vrátenie sumy 273 516 eur predstavujúcich rozdiel medzi sumami skutočne uhradenými GEF-u

v celkovej výške 396 000 eur a výdavkami odsúhlasenými Komisiou vo výške 122 484 eur.

249 GEF sa vo svojej replike obmedzuje na tvrdenie, že vzájomná žaloba podaná Komisiou je nedôvodná.

2. *Posúdenie Súdom prvého stupňa*

250 V tejto súvislosti stačí skonštatovať, že zo spisového materiálu vyplýva, že Komisia uhradila GEF-u celkovú sumu 396 000 eur a že, ako to vyplýva z vyššie uvedeného, Komisia oprávnene po vykonaní finančného auditu uznala ako výšku výdavkov projektu sumu 122 484 eur. Z toho vyplýva, že Komisia je oprávnená na základe článku 16 ods. 3 všeobecných podmienok žiadať GEF o vrátenie preplatku 273 516 eur.

251 Pokiaľ ide o žiadosť o vyplatenie úrokov, treba pripomenúť, že Komisia v ťarchopise voči GEF-u upresnila, že uvedený preplatok sa má vrátiť do 31. augusta 2001 a že po tomto termíne uplatní úrokovú sadzbu používanú Európskou centrálnou bankou pre jej refinančné operácie v eurách v auguste 2001 zvýšenú o 1,5 bodu.

252 Treba však skonštatovať, že hoci zmluva pre určité prípady stanovuje použitie sadzby určenej Európskym menovým inštitútom (článok 5 ods. 3 tretí pododsek a článok 16 ods. 1 všeobecných podmienok), nie je pre tento prípad dohodnutá žiadna sadzba.

253 V prípade neexistencie dohody o úrokoch a na základe toho, že sa zmluva riadi belgickým právom, použije sa článok 1153 belgického občianskeho zákonníka, ktorý znie:

„Pokiaľ nie je právnym predpisom stanovené inak, pri záväzkoch spočívajúcich v zaplatení určitej sumy sa škoda a úroky vzniknuté v súvislosti s oneskoreným plnením určia len na základe zákonnej úrokovej sadzby. Takáto náhrada škody je dlžná bez toho, aby musel veriteľ preukázať akúkoľvek stratu. Počíta sa odo dňa prikázania platby s výnimkou prípadov, keď podľa zákona začínajú plynúť samy..."

254 Keďže Komisia GEF-u zaslala formálnu výzvu, je oprávnená žiadať o úhradu úrokov z omeškania v belgickej zákonnej výške, a to od 1. septembra 2000.

255 Je teda vhodné vyhovieť vzájomnej žalobe Komisie. Následne treba GEF, ako sa uvádza v návrhu žalovanej, zaviazať na zaplatenie sumy 273 516 eur Komisii zvýšenej o zákonné úroky z omeškania v ročnej úrokovej sadzbe uplatniteľnej v Belgicku, a to od 1. septembra 2001 až do úplného zaplatenia dlhu.

O trovách

256 V súlade s ustanovením článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže GEF nemal úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v súlade s návrhmi Komisie.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (prvá rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba smerujúca na jednej strane k nahradeniu sumy 40 693 eur a na druhej strane k vystaveniu dobropisu na sumu 273 516 eur sa zamieta.**

2. **Vzájomnej žalobe Komisie sa vyhovuje, a preto je žalobca povinný Komisii uhradiť sumu 273 516 eur zvýšenú o zákonné úroky z omeškania v ročnej úrokovej sadzbe uplatniteľnej v Belgicku, a to od 1. septembra 2001 až do úplného zaplatenia dlhu.**

3. **Žalobca je povinný nahradiť trovy konania.**

Vesterdorf Jaeger Mengozzi

Martins Ribeiro Dehousse

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. marca 2005.

Tajomník

H. Jung

Predseda

B. Vesterdorf

Obsah

Sporná zmluva ..... II - 838

Skutkové okolnosti ..... II - 845

A — Prvé vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. júla 1997 do 3. januára 1998 .... II - 846

B — Druhé vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. januára 1998 do 3. júla 1998 .. II - 847

C — Tretie vyúčtovanie výdavkov za obdobie od 4. júla 1998 do 3. januára 1999 .. II - 847

D — Finančný audit ..... II - 848

E — Štvrté vyúčtovanie výdavkov za štvrté obdobie od 4. januára 1999 do 3. júla 1999 II - 854

F — Žiadosť Komisie o vrátenie: ťarchopis z 11. júla 2001 ..... II - 855

Konanie ..... II - 857

Návrhy účastníkov konania ..... II - 858

O právomoci Súdu prvého stupňa ..... II - 860

O veci samej ..... II - 861

A — O návrhu žalobcu smerujúcom na jednej strane k uhradeniu mu sumy 40 693 eur a na druhej strane k vydaniu v jeho prospech dobropisu na sumu 273 516 eur ..... II - 861

1. O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení zmluvy ..... II - 862

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 862

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 870

Úvodné pripomienky ..... II - 870

O výdavkoch na „personál" ..... II - 873

— O tom, či Komisia uznala zvýšenie hodín práce a zmenu mzdovej sadzby pôvodne upravených v zmluve ..... II - 874

— O preukázaní hodín odpracovaných na projekte ..... II - 880

— O údajných nepresnostiach, ktorých sa audítori dopustili vzhľadom na hodiny práce a výdavky na personál uvedené v druhej správe z technického hodnotenia a záverečnej audítorskej správe ..... II - 885

O výdavkoch týkajúcich sa položiek „cestovné výdavky a diéty" a „ostatné náklady" ..... II - 891

— „Cestovné výdavky a diéty" vykázané v druhom vyúčtovaní výdavkov ..... II - 891

— „Ostatné náklady" vykázané v druhom vyúčtovaní výdavkov .. II - 894

— „Ostatné náklady" vykázané v treťom vyúčtovaní výdavkov ... II - 895

— „Cestovné výdavky a diéty" zamietnuté v akceptačnom liste výdavkov za štvrté obdobie ..... II - 896

2. O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady dobrej viery pri vykonávaní zmluvných povinností zásady správneho úradného postupu ... II - 897

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 897

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 899

3. O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery ..... II - 903

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 903

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 904

4. O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení rešpektovania práva na obranu ..... II - 905

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 905

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 906

B — O vzájomnej žalobe Komisie ..... II - 906

1. Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 906

2. Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 907

O trovách ..... II - 908